Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0189

Przedłużenie terminu utworzenia zautomatyzowanego systemu zarządzania sprawami Eurojustu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 września 2025 r. w sprawie przyszłości rolnictwa i wspólnej polityki rolnej po 2027 r. (2025/2052(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 13, 38 i 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ustanawiające wspólną politykę rolną (WPR) i jej cele,

– uwzględniając art. 40 i 42 TFUE, które ustanawiają wspólną organizację rynków rolnych (WORR) oraz określają zakres, w jakim reguły konkurencji stosuje się do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi,

– uwzględniając art. 349 TFUE, który definiuje status regionów najbardziej oddalonych oraz określa warunki stosowania postanowień Traktatów w odniesieniu do tych regionów,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2025 r. pt. „Wizja dla rolnictwa i żywności – Wspólne kształtowanie unijnego sektora rolnego i spożywczego, atrakcyjnego dla przyszłych pokoleń” (COM(2025)0075),

– uwzględniając badanie Eurobarometru z 2024 r. zatytułowane „Europejczycy, rolnictwo i WPR”[1],

[1] Badanie Eurobarometru z wiosny 2024 r. dla Parlamentu Europejskiego przeprowadzone w dniach 7 lutego – 3 marca 2024 r. w 27 państwach członkowskich UE.

– uwzględniając dyrektywę Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącą ochrony zwierząt hodowanych dla celów rolniczych[1],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 stycznia 2025 r. pt. „ Kompas konkurencyjności dla UE” (COM(2025)0030),

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie ulepszenia wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027: gotowy na nowe wyzwania, odporny budżet UE[2],

– uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego z dnia 9 września 2024 r. na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności,

– uwzględniając sprawozdanie Sauliego Niinistö z dnia 30 października 2024 r. pt. „Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” [Razem bezpieczniej – zwiększenie gotowości i przygotowania cywilnego i obronnego w Europie],

– uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty z kwietnia 2024 r. pt. „Much more than a market – Speed, security, solidarity” [Znacznie więcej niż rynek. Szybkość, bezpieczeństwo, solidarność],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 marca 2024 r. pt. „Budowanie przyszłości w zgodzie z naturą: pobudzanie rozwoju biotechnologii i bioprodukcji w UE” (COM(2024)0137),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1468 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów

---

1 Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.
2 Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 115.
3 Dz.U. L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.

Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013[1],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej[2],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013[4],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012[5],

---

1 Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj. Sprostowanie do aktu ostatecznego [32021R2115R(03)], Dz.U. L 227 z 1.9.2022, s. 136. Sprostowanie do aktu ostatecznego [32021R2115R(02)], Dz.U. L 181 z 7.7.2022, s. 35.

2 Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 262, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj. Sprostowanie do aktu ostatecznego [32021R2117R(04)], Dz.U. L 192 z 31.7.2023, s. 34.

3 *Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23,* ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj.

4 Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.

5 Dz.U. L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj.

– uwzględniając europejską inicjatywę obywatelską „Skończmy z chowem klatkowym” oraz swoją rezolucję z dnia 10 czerwca 2021 r. w tej sprawie[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 maja 2023 r. w sprawie wdrażania programu dostarczania owoców, warzyw, mleka i przetworów mlecznych do szkół przewidzianego w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków[2],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 26 marca 2025 r. pt. „European Preparedness Union Strategy” [Europejska strategia na rzecz unii gotowości] (JOIN(2025)0130),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 listopada 2021 r. pt. „Plan awaryjny na rzecz zapewnienia zaopatrzenia w żywność i bezpieczeństwa żywnościowego w czasach kryzysu” (COM(2021)0689),

– uwzględniając decyzję Komisji z dnia 12 listopada 2021 r. ustanawiającą grupę ekspertów ds. europejskiego mechanizmu gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym[3],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 23 marca 2022 r. zatytułowany „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych” (COM(2022)0133),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 listopada 2022 r. pt. „Zapewnienie dostępności i przystępności cenowej nawozów” (COM(2022)0590),

– uwzględniając sprawozdanie Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa z 2024 r. pt. „Sytuacja w zakresie żywności i stan rolnictwa w 2024 r.”[4],

---

1 Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 131.
2 Dz.U. C, C/2023/1063, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.
3 Dz.U. C 461 I z 15.11.2021, s. 1.
4 FAO, „The State of Food and Agriculture 2024 – Value-driven transformation of agrifood systems” [Sytuacja w zakresie żywności i stan rolnictwa w 2024 r. – transformacja systemów rolno-spożywczych oparta na wartościach], Rzym, 2024 r., https://doi.org/10.4060/cd2616en.

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 października 2023 r. w sprawie wymiany pokoleniowej w unijnych gospodarstwach rolnych przyszłości[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE – w kierunku silniejszych, lepiej skomunikowanych, odpornych i zamożnych obszarów wiejskich do 2040 r.[2],

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 maja 2022 r. pt. „Postawienie ludzi na pierwszym miejscu, zapewnienie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, uwolnienie potencjału regionów najbardziej oddalonych UE” (COM(2022)0198),

– uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 19 lutego 2025 r. pt. „W jaki sposób programowanie na okres po 2027 r., obejmujące program LEADER oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność, może przyczynić się do lepszej realizacji długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE?”[3],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie komunikatu Komisji dotyczącego zapewnienia dostępności i przystępności cenowej nawozów[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2023 r. w sprawie oceny nowego komunikatu Komisji w sprawie regionów najbardziej oddalonych[5],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i długoterminowej odporności rolnictwa UE[6],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie pestycydów niskiego ryzyka pochodzenia biologicznego[7],

– uwzględniając sprawozdanie z dnia 4 września 2024 r. ze strategicznego dialogu na temat przyszłości rolnictwa UE pt. „Wspólna perspektywa rolnictwa i żywności w Europie”,

---

1 Dz.U. C, C/2024/2658, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.
2 Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 35.
3 Dz.U. C, C/2025/1703, 26.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1703/oj.
4 Dz.U. C 283 z 11.8.2023, s. 51.
5 Dz.U. C, C/2024/480, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/480/oj.
6 Dz.U. C, C/2024/483, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
7 Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 184.

– uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 19 czerwca 2024 r. pt. „Przyszłość wspólnej polityki rolnej”[1],

– uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 17 stycznia 2024 r. pt. „Promowanie autonomicznej i zrównoważonej produkcji żywności: strategie na rzecz wspólnej polityki rolnej po 2027 r.”[2],

– uwzględniając ustalenia zawarte w przeprowadzonym przez Komisję w 2024 r. badaniu wspierającym ocenę unijnych systemów wsparcia rolnictwa w regionach najbardziej oddalonych (POSEI), które to ustalenia potwierdzają skuteczność i znaczenie tego programu dla bezpieczeństwa żywnościowego, spójności terytorialnej, społecznej i gospodarczej oraz utrzymania działalności rolniczej w szczególnie narażonych regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych[3],

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 7 października 2024 r. pt. „Stan regionów i miast w Unii Europejskiej”,

– uwzględniając deklarację grupy koordynacyjnej ds. paktu na rzecz obszarów wiejskich z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie przyszłości obszarów wiejskich i polityki rozwoju obszarów wiejskich w Unii Europejskiej,

– uwzględniając analizę Europejskiego Banku Centralnego z czerwca 2025 r. dotyczącą wzrostu kosztów produkcji, zmniejszenia wartości rzeczywistej i prognoz makroekonomicznych Europejskiego Banku Centralnego w odniesieniu do stóp inflacji odnotowanych w strefie euro[4],

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności,

---

1 Dz.U. C, C/2024/5363, 17.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5363/oj.

2 Dz.U. C, C/2024/2099, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2099/oj.

3 Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, ECORYS, EEIG AGROSYNERGIE i METIS, „Evaluation support study of the EU support schemes for agriculture in the outermost regions (POSEI) and smaller Aegean islands (SAI) – Final report” [Badanie wspierające ocenę programów wsparcia UE dla rolnictwa w regionach najbardziej oddalonych (POSEI) i na mniejszych wyspach Morza Egejskiego (SAI) – raport końcowy], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024 r., https://data.europa.eu/doi/10.2762/926041.

4 Europejski Bank Centralny, „Projekcje makroekonomiczne ekspertów Eurosystemu z czerwca 2025 r.”, https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections2025 06_eurosystemstaff~16a68fbaf4.en.html.

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A10-0143/2025),

A. mając na uwadze, że WPR jest podstawową i ugruntowaną polityką UE, która odgrywa strategicznie ważną rolę w obecnej niepewnym kontekście geopolitycznym i stanowi kluczowy element bezpieczeństwa żywnościowego, obrony i strategicznej autonomii UE;

B. mając na uwadze, że cele WPR muszą nadal opierać się na zapewnieniu wzrostu produkcji rolnej i wydajności, przyczynianiu się do godziwego poziomu życia ludności wiejskiej poprzez zwiększanie dochodów, wspieraniu stabilności, zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności sektora rolnego i leśnego UE oraz przyczynianiu się do rozwoju obszarów wiejskich; mając na uwadze, że należy uwzględnić szczególny charakter rolnictwa, zwłaszcza w kontekście wyzwań związanych z klimatem, kryzysów i scenariuszy konfliktów; mając na uwadze, że WPR przyczynia się do zwiększenia odporności produkcji żywności pod względem ilości, jakości i przystępności cenowej dla konsumentów, a także produkcji surowców do różnych zastosowań związanych z biogospodarką, oraz wzmacnia tę odporność;

C. mając na uwadze, że zgodnie z europejską strategią na rzecz unii gotowości należy nadać rolnictwu priorytetowe znaczenie w agendzie gospodarczej i politycznej oraz uznać jego rolę jako kluczowego elementu polityki bezpieczeństwa i obrony UE; mając na uwadze, że żyzne grunty rolne mają zatem strategiczne znaczenie i wraz z jakością gleby, wody, powietrza i różnorodnością biologiczną stanowią kluczowy czynnik produkcji rolnej, który należy chronić;

D. mając na uwadze, że 14 stycznia 2025 r. ponad 150 laureatów Nagrody Nobla i World Food Prize (nagrody dla osób walczących o poprawę dostępu do żywności) wystosowało list otwarty, w którym wezwano światowych przywódców do pilnego nadania priorytetu badaniom w dziedzinie rolnictwa w celu zaspokojenia potrzeb żywnościowych ludności, której liczbę do 2050 r. przewiduje się na 9,7 mld[1];

---

[1] Ciechanover, A., Yonath, A.E., Riess, A.G., Adesina, A.A., Heeger, A., Fert, A., Leggett, A.J., Zeilinger, A., Patapoutian, A., Warshel, A., McDonald, A.B., Hershko, A., Barish, B.C., Marshall, B.J., Kobilka, B.K. i in., „List laureatów z 2025 r.: Punkt krytyczny w walce z głodem – pilny apel o transformację w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego”, 2025 r.

E. mając na uwadze, że oczekuje się, iż Unia Europejska zmniejszy produkcję rolną, jeśli obecne ramy polityki pozostaną niezmienione[1], co zwiększy ryzyko braku bezpieczeństwa żywnościowego i ubóstwa żywnościowego w UE oraz przyczyni się do globalnych niedoborów żywności, a jednocześnie będzie oznaczało zaniedbanie jej potencjału agronomicznego;

F. mając na uwadze, że sektor leśny należy do kompetencji państw członkowskich, nie zaś Unii Europejskiej;

G. mając na uwadze, że WPR należy wzmocnić, uprościć, uelastycznić i zmodernizować, zachowując jej spójną strukturę i zapewniając zrównoważony charakter produkcji rolnej UE we wszystkich jej wymiarach – środowiskowym, społecznym i gospodarczym; mając na uwadze, że niezbędne jest umożliwienie sektorowi rolnemu UE lepszego reagowania zarówno na potrzeby aktywnych rolników, jak i oczekiwania społeczeństwa europejskiego w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, odporności na zmiany klimatu, zdrowia psychicznego, wymiany pokoleniowej i równości płci; mając na uwadze, że kluczowe znaczenie ma zmniejszenie obciążeń biurokratycznych i zapewnienie odpowiedniego finansowania rolnikom, pracownikom rolnym i ich społecznościom, aby mogli oni osiągnąć godziwy standard życia i łatwiej dostosować się do nowych wyzwań;

H. mając na uwadze, że istnieje potrzeba wyraźnego utrzymania dwufilarowej struktury WPR; mając na uwadze, że struktura ta powinna zapewnić równowagę między wsparciem dochodów w ramach pierwszego filaru, które pomaga rolnikom w utrzymaniu lub osiągnięciu rentowności i produkcji na rynek, w postaci płatności bezpośrednich finansowanych w 100 % przez UE, a działaniami rolno-środowiskowymi i wsparciem inwestycji w ramach dobrze finansowanej polityki rozwoju obszarów wiejskich w ramach drugiego filaru, wspieranego przez współfinansowane środki mające na celu lepsze uwzględnienie szczególnych sytuacji;

I. mając na uwadze, że konwergencja płatności bezpośrednich – zarówno w obrębie państw członkowskich, jak i między nimi – ma zasadnicze znaczenie, by zagwarantować rolnikom sprawiedliwe warunki wsparcia i zapewnić uczciwą konkurencję na jednolitym rynku; podkreśla, że płatności bezpośrednie stanowią stabilny i przewidywalny odsetek w rocznych dochodach gospodarstw rolnych oraz że ich sprawiedliwy podział w całej Unii jest niezbędny, aby zapobiec porzucaniu gruntów, zapewnić specjalne wsparcie nowym i młodym rolnikom oraz zagwarantować rentowność rolnictwa i spójność regionalną;

---

[1] Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, „EU agricultural outlook 2024–2035” [Perspektywy rolnicze UE na lata 2024–2035], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2024 r., doi:10.2762/2329210.

J. mając na uwadze, że w świetle trwającej dyskusji na temat przyszłości wieloletnich ram finansowych (WRF) niezbędne jest oddzielenie środków przeznaczonych na WPR od innych środków i niełączenie ich w jeden fundusz krajowy, aby zachować wspólnotowy charakter WPR i zapewnić równe warunki dla rolników we wszystkich państwach członkowskich;

K. mając na uwadze, że WPR odzwierciedla różnorodność regionów, tradycji i systemów rolniczych UE, w tym szerokie spektrum struktur gospodarstw, rodzajów rolnictwa i produktów;

L. mając na uwadze, że wszelkie zmiany obecnej WPR lub nowe przepisy należy wprowadzać w sposób zapewniający stabilność sektora i większą pewność prawa dla rolników i właścicieli lasów, którzy domagają się prostszej WPR, zapewniającej wsparcie dochodów, realizującej cele zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniającej ograniczenia sezonowe i potrzeby długoterminowego planowania produkcji rolnej; mając na uwadze, że środki takie powinny być opracowywane w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, unikać zbędnych obciążeń administracyjnych, przewidywać rozsądne okresy przejściowe i być poparte odpowiednimi budżetami na dostosowanie;

M. mając na uwadze, że WPR, jako fundament europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju, ma większe znaczenie niż kiedykolwiek w świetle obecnych wyzwań; mając na uwadze, że WPR wspiera około 9,1 mln gospodarstw rolnych w całej Europie, co stanowi spadek liczby gospodarstw o 37 % w porównaniu z 14,4 mln odnotowanych w 2005 r., oraz mając na uwadze, że spadkowi temu towarzyszył spadek dochodów rolników o 12 % na hektar; mając na uwadze, że 77 % obywateli UE zgadza się, że UE – za pośrednictwem WPR – wypełnia swoją rolę w zapewnianiu stabilnych dostaw bezpiecznej, zdrowej, zrównoważonej i wysokiej jakości żywności po przystępnych cenach dla 450 mln konsumentów; mając na uwadze, że obszary wiejskie zajmują 83 % terytorium UE i zamieszkuje je 30 % ludności UE; mając na uwadze, że grunty rolne stanowią 40 % powierzchni UE, a sektor rolno-spożywczy odpowiada za ok. 7 % PKB UE i zatrudnia około 17 mln osób;

N. mając na uwadze, że według Eurostatu[1] 93 % gospodarstw rolnych w UE to gospodarstwa rodzinne; mając na uwadze, że ten wyjątkowy model europejski należy zachować, ponieważ odgrywa on kluczową rolę w żywotności i rentowności obszarów wiejskich;

O. mając na uwadze, że rolnictwo nie jest jedynie pracą, ale stylem życia zakorzenionym w naturze, dziedzictwie historycznym,

---

[1] Eurostat, ‘Agriculture statistics - family farming in the EU’, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_statistics_-_family_farming_in_the_EU.

kulturowym i tradycyjnym oraz społeczności wiejskiej, który ma pozytywny wpływ na społeczeństwo i zasługuje na większe uznanie; mając na uwadze, że wielofunkcyjność rolnictwa w UE oferuje szerokie możliwości zatrudnienia i dywersyfikacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, np. poprzez usługi agroturystyczne, przemysł rolno-spożywczy i biogospodarkę, produkcję energii odnawialnej, zrównoważoną turystykę, wizyty szkolne i sprzedaż bezpośrednią; mając na uwadze, że ta wielofunkcyjność przyczynia się do wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, dobrobytu społeczności oraz świadczenia usług socjalnych, edukacyjnych i zdrowotnych na obszarach wiejskich;

P. mając na uwadze, że inflacja na rynku żywności osiągnęła w Unii Europejskiej prawie 25 % w latach 2022 i 2023, a w niektórych krajach sięgnęła 50 %, co miało poważne konsekwencje gospodarcze i społeczne oraz uwidoczniło, że stabilizacja cen produktów rolnych jest niezbędna dla stabilności makroekonomicznej i bezpieczeństwa gospodarczego;

Q. mając na uwadze, że bezpośrednie płatności obszarowe mają zasadnicze znaczenie dla stabilności gospodarczej rolnictwa europejskiego, odgrywając kluczową rolę w utrzymaniu zrównoważonej produkcji i zapewnieniu rolnikom sprawiedliwego i odpowiedniego dochodu, a tym samym zwiększając rentowność, zapewniając stabilność i gwarantując minimalny poziom bezpieczeństwa; mając na uwadze, że należy zapewnić większe wsparcie kobietom, nowym, młodym i rodzinnym gospodarstwom rolnym, małym i średnim przedsiębiorstwom – zwłaszcza tym działającym na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania – a także sektorom wspieranym ze względów społeczno-gospodarczych lub środowiskowych;

R. mając na uwadze, że ważne jest dopilnowanie, aby płatności w ramach pierwszego filaru WPR były kierowane do wszystkich aktywnych, zawodowych rolników, którzy czerpią dochody częściowo lub w całości z produkcji rolnej, niezależnie od tego, czy pracują w pełnym czy w niepełnym wymiarze czasu pracy;

S. mając na uwadze, że te płatności bezpośrednie powinny przyczyniać się do zwiększenia konkurencyjności oraz poprawy zrównoważonego charakteru i odporności unijnego sektora rolnego, odzwierciedlając jednocześnie szczególne potrzeby i różnorodność regionalną; mając na uwadze, że podstawowym czynnikiem wpływającym na rentowność gospodarstw rolnych musi pozostać produkcja zdrowej żywności, z możliwością uzupełnienia dochodów poprzez takie działania, jak wytwarzanie energii, wychwytywanie dwutlenku węgla lub zrównoważona turystyka;

T. mając na uwadze, że w WRF na lata 2021–2027 środki na WPR zmniejszono zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym w

porównaniu z poprzednimi WRF; mając na uwadze, że ogólne wydatki UE na WPR znacznie spadły w ostatnich latach, pomimo znacznego zwiększenia ambicji środowiskowych WPR; mając na uwadze, że spadek ten miał znaczący wpływ na dochody rolników;

U. mając na uwadze, że rolnicy borykają się z rosnącą zmiennością cen spowodowaną wahaniami na rynkach światowych i w produkcji europejskiej, co wynika z globalnego charakteru łańcucha dostaw żywności, o czym świadczy niedawny napływ zbóż z państw trzecich oraz wzrost cen nawozów; mając na uwadze, że rolnicy napotykają również niepewność makroekonomiczną i geopolityczną, kryzysy zdrowotne, ogniska chorób zwierząt, tendencje do koncentracji rynku, nadwyżki w niektórych europejskich sektorach oraz nieprzewidywalność plonów w wyniku częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych i klęsk żywiołowych związanych z klimatem;

V. mając na uwadze, że rolnictwo europejskie musi sprostać nowym i rosnącym wyzwaniom oraz realizować priorytety UE, takie jak bezpieczeństwo żywnościowe i odporność na zmianę klimatu; mając na uwadze, że wymaga to zwiększenia budżetu WPR w kolejnych WRF w cenach stałych, jako jednego z priorytetów polityki UE, aby zapobiec utracie realnej wartości płatności i sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom w UE;

W. mając na uwadze, że brak dostosowania WRF do inflacji może spowodować utratę nawet 54 % środków WPR – co odpowiada kwocie 250 mld EUR do 2034 r. – poważnie osłabiając zdolność UE do utrzymania samowystarczalności żywnościowej i skutecznego reagowania na potrzeby wewnętrzne i globalne;

X. mając na uwadze, że dochody z rolnictwa pozostają poniżej średniej dla pozostałych sektorów gospodarki w prawie wszystkich państwach członkowskich, wynosząc 47 % średnich wynagrodzeń brutto w gospodarce UE, oraz mając na uwadze, że mieszkańcy obszarów miejskich mają zazwyczaj wyższy poziom dochodów niż mieszkańcy obszarów wiejskich, co prowadzi do nierówności i wykluczenia; mając na uwadze, że rolnicy w wieku do 40 lat osiągają średnio najniższe dochody w UE; mając na uwadze, że przyszła WPR musi zapewnić rolnikom i pracownikom rolnym sprawiedliwe wynagrodzenie i ochronę, umożliwiając im utrzymanie działalności produkcyjnej w całej Unii, w tym na obszarach o ograniczeniach naturalnych, oraz spełnienie norm jakości i wymogów bezpieczeństwa żywności z korzyścią dla obywateli;

Y. mając na uwadze, że rolnicy doświadczają wysokiego poziomu stresu związanego z pracą, spowodowanego długimi godzinami pracy, izolacją społeczną, niepewnością finansową, wymogami administracyjnymi i regulacyjnymi, zjawiskami klimatycznymi lub nowymi chorobami roślin i zwierząt; mając na uwadze, że dostęp rolników do usług w zakresie zdrowia psychicznego pozostaje ograniczony;

Z. mając na uwadze, że niezbędne jest wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych poprzez należyte uznanie ich roli oraz zapewnienie warunków uczciwej konkurencji, wydajności, odporności i efektywności na jednolitym rynku; mając na uwadze, że ważne jest zagwarantowanie pełnej zgodności z przepisami dotyczącymi nieuczciwych praktyk handlowych[1], zapewnienie sprawiedliwego wynagrodzenia za produkty rolne, a także większej przejrzystości kształtowania cen oraz promowanie lepszych narzędzi zarządzania skutkami ryzyka i kryzysów; mając na uwadze, że należy również odpowiednio rozważyć i monitorować zewnętrzne wstrząsy i czynniki pozostające poza kontrolą rolników, takie jak kryzysy rynkowe lub klęski żywiołowe, które wpływają na konkurencyjność i zrównoważony rozwój gospodarstw rolnych w całym łańcuchu wartości;

AA. mając na uwadze, że spółdzielnie rolnicze, tworzone i zarządzane przez samych rolników, a także organizacje producentów, zrzeszenia organizacji producentów oraz lokalne grupy działania wzmacniają pozycję producentów pierwotnych w łańcuchu produkcji poprzez łączenie wysiłków, koordynację inwestycji i łagodzenie skutków fragmentacji sektora; mając na uwadze, że w „Wizji dla rolnictwa i żywności” uznano, iż silniejsza pozycja w rokowaniach zbiorowych w rolnictwie ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia atrakcyjności tego sektora;

AB. mając na uwadze, że UE nadal boryka się z problemem spadku liczby rolników w sektorze rolnym; mając na uwadze, że w 2020 r. większość (57,6 %) rolników w UE, niezależnie od płci, miała ponad 55 lat, podczas gdy rolnicy poniżej 35 roku życia stanowili około 6 % – z czego tylko 1,7 % stanowiły kobiety – a w wielu państwach członkowskich bardzo wysoki odsetek rolników ma przynajmniej 65 lat;

AC. mając na uwadze, że wymiana pokoleniowa ma zasadnicze znaczenie dla przyszłości europejskiego rolnictwa, bezpieczeństwa żywnościowego, dobrobytu obszarów wiejskich i zachowania wiejskiego stylu życia; mając na uwadze, że do głównych przeszkód na drodze do zostania rolnikiem należą: cena i ograniczona dostępność gruntów, ogólnie niska rentowność działalności rolniczej, wyzwania strukturalne, przed którymi stoją obszary wiejskie w związku z inwestycjami i ryzykiem, wymogi administracyjne oraz postrzeganie sektora; mając na uwadze, że należy również zwrócić uwagę na inne czynniki, takie jak brak kapitału własnego, trudny dostęp do kredytów, zwłaszcza dla kobiet i młodych rolników,

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

zapotrzebowanie na usługi techniczne i towarzyszące oraz środki wsparcia, skutki zmiany klimatu, wysokie koszty produkcji i inne koszty, a także rozprzestrzenianie się chorób wektorowych, które to czynniki mogą stanowić istotne przeszkody dla zaangażowania młodych ludzi, kobiet i nowych rolników w działalność rolną;

AD. mając na uwadze, że młodzi ludzie, kobiety i nowi rolnicy mają potencjał, aby wprowadzać nowe koncepcje biznesowe, przyjmować nowe technologie i wdrażać zrównoważone metody uprawy; mając na uwadze, że należy promować programy łączące zrównoważony rozwój, wdrażanie technologii i partnerstwa międzypokoleniowe, aby ułatwić sukcesję w gospodarstwach rolnych; mając na uwadze, że większa synergia między inicjatywami na rzecz zatrudnienia młodzieży, WPR i polityką rozwoju obszarów wiejskich ma zasadnicze znaczenie dla wspierania wymiany pokoleniowej i zagwarantowania, że młodzi ludzie pozostaną na obszarach wiejskich;

AE. mając na uwadze, że kobiety nadal borykają się z większymi trudnościami związanymi z wejściem do sektora rolnego oraz że wskaźniki zatrudnienia kobiet na obszarach wiejskich są wciąż niższe niż mężczyzn; mając na uwadze, że liczba gospodarstw rolnych prowadzonych przez kobiety różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że równość płci jest podstawową zasadą UE, a powstrzymanie wyludniania się obszarów wiejskich zależy w dużej mierze od zapewnienia równych szans kobietom i młodzieży; mając na uwadze, że w celu sprostania szczególnym wyzwaniom, przed którymi stoją kobiety w rolnictwie, Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić uwzględnienie ich szczególnych potrzeb w krajowych planach strategicznych WPR poprzez ukierunkowane interwencje;

AF. mając na uwadze, że nowe łańcuchy wartości na obszarach wiejskich w ramach biogospodarki przynoszą nowe możliwości biznesowe w zakresie dywersyfikacji źródeł dochodów w sektorze rolnym, sprzyjając tworzeniu miejsc pracy i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, a jednocześnie promując lepsze wykorzystanie rolniczych produktów pochodnych; mając na uwadze, że przykłady tego ostatniego obejmują produkcję energii poprzez wytwarzanie biogazu w gospodarstwach rolnych lub produkcję i przetwarzanie wełny i innych włókien naturalnych; mając na uwadze, że w tym kontekście należy również podkreślić dodatkowe możliwości uzyskania dochodu przez rolników dzięki produkcji energii odnawialnej ze źródeł zgodnych z dyrektywą w sprawie energii odnawialnej[1] (RED), takich

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

jak biopaliwa, które również przyczyniają się do wzmocnienia samowystarczalności energetycznej UE; mając na uwadze, że techniki węglochłonne mają potencjał, by wspierać cele klimatyczne UE poprzez promowanie sekwestracji węgla w glebach i biomasie; mając jednak na uwadze, że żywność i pasza powinny mieć pierwszeństwo przed innymi formami wykorzystania produktów rolnych i gruntów;

AG. mając na uwadze, że krótkie łańcuchy produkcji – w ramach których produkcja, przetwarzanie i pakowanie odbywa się w tym samym regionie – przyczyniają się do zatrzymania wartości dodanej na poziomie lokalnym, a tym samym do zapewnienia większej liczby miejsc pracy na danym obszarze; mając na uwadze, że takie lokalne, osadzone terytorialnie, odporne i zrównoważone systemy rolno-spożywcze zmniejszają zależność od czynników zewnętrznych, wzmacniają bezpieczeństwo żywnościowe UE i przyczyniają się do rewitalizacji obszarów wiejskich;

AH. mając na uwadze, że należy unikać negatywnego wpływu na produkcję rolną UE poprzez promowanie elastycznych i skutecznych narzędzi wsparcia dla najbardziej wrażliwych i strategicznych sektorów w obliczu wyzwań wynikających ze zmian strukturalnych, klęsk żywiołowych i katastrof meteorologicznych, zwłaszcza w kontekście zmiany klimatu, zaburzeń równowagi rynkowej, przyjmowania umów handlowych, a także potencjalnych skutków dla sektora rolnego UE związanych z wdrażaniem nowych polityk UE;

AI. mając na uwadze, że wyzwania te mogą mieć bezpośrednie konsekwencje dla bezpieczeństwa żywnościowego oraz gospodarek i społeczności wiejskich, dlatego też niezbędne jest lepsze zapobieganie ryzyku, zarządzanie nim i dostosowywanie się do niego, w tym za pomocą wzmocnionych i dostosowanych mechanizmów i infrastruktury wspieranych środkami finansowymi spoza WPR;

AJ. mając na uwadze, że WPR powinna uwzględniać znaczące korzyści dla środowiska wynikające ze zrównoważonego rolnictwa i hodowli zwierząt, do których przyczyniają się również takie praktyki i uprawy, jak leśnictwo, agroleśnictwo, pszczelarstwo, uprawy roślin białkowych i drzewnych, rolnictwo ekologiczne, włókna tekstylne oraz nowe sektory, takie jak biogospodarka; mając na uwadze, że należy utrzymać i chronić strategie sektorowe dotyczące owoców i warzyw, wina, oliwy z oliwek, oliwek stołowych, ziemniaków, buraków cukrowych i pszczelarstwa;

AK. mając na uwadze, że według Europejskiej Agencji Środowiska susze powodują w UE straty gospodarcze sięgające 9 mld EUR rocznie, a do 2100 r. kwota ta może wzrosnąć do 28,6 mld EUR, nie licząc strat spowodowanych innymi skutkami zmiany klimatu; mając na uwadze, że rolnicy w całej UE doświadczają zmiany klimatu na własnej skórze, obserwując postępujące pustynnienie i spadek wydajności

rolnictwa, co stanowi szczególne wyzwanie dla regionów śródziemnomorskich; mając na uwadze, że ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak coraz poważniejsze powodzie i susze, zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu UE;

AL. mając na uwadze, że rolnictwo, woda i gleba są ze sobą nierozerwalnie związane; mając na uwadze, że dostępność tych zasobów naturalnych i zrównoważone gospodarowanie nimi ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia produkcji żywności dobrej jakości w wystarczających ilościach;

AM. mając na uwadze, że efektywne wykorzystanie składników odżywczych ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia zależności UE od nawozów chemicznych, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i poprawy stanu gleby; mając na uwadze, że dyrektywa azotanowa[1] w obecnym brzmieniu ogranicza stosowanie przetworzonego obornika zwierzęcego, w tym produktów RENURE, pomimo dowodów naukowych potwierdzających bezpieczeństwo ich stosowania; mając na uwadze, że Wspólne Centrum Badawcze stwierdziło, iż zastąpienie syntetycznych nawozów mineralnych produktami RENURE nie prowadzi do zwiększenia strat azotanów w wodzie; mając na uwadze, że stwarza to niepotrzebne bariery regulacyjne dla rolników dążących do zamknięcia cyklu obiegu składników odżywczych i zmniejszenia wpływu na środowisko;

AN. mając na uwadze, że rosnąca niestabilność światowego handlu wymaga dostosowania polityki handlowej UE i zasad handlu międzynarodowego, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Handlu, w celu ochrony unijnych systemów rolno-spożywczych poprzez zapewnienie uczciwych i zrównoważonych warunków konkurencji opartych na wzajemności i skutecznej obronie handlu;

AO. mając na uwadze, że przywóz do UE produktów rolnych wytwarzanych zgodnie z niższymi normami i przy niższych kosztach produkcji niż produkty wytwarzane w UE – charakteryzujące się najwyższymi normami – stanowi przeszkodę dla naszych producentów w uzyskaniu sprawiedliwych cen i rentowności na rynku; mając na uwadze, że stwarza to potencjalne zagrożenie dla zdrowia publicznego, zdrowia roślin i zwierząt, w tym ze względu na rozprzestrzenianie się szkodników i chorób; mając na uwadze potrzebę zapewnienia wzajemności w międzynarodowych umowach handlowych;

AP. mając na uwadze, że konieczna jest modernizacja infrastruktury fizycznej i cyfrowej stanowiącej podstawę skutecznego wywozu

---

[1] Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj.

produktów rolno-spożywczych z UE w celu wzmocnienia odporności rolnictwa UE poprzez stworzenie zróżnicowanych rynków eksportowych;

AQ. mając na uwadze, że Światowa Organizacja Zdrowia zaleca włączenie roślin strączkowych, owoców i warzyw oraz umiarkowane spożycie białka, w tym pochodzenia zwierzęcego, do zróżnicowanej i zbilansowanej diety; mając na uwadze, że mięso i inne produkty pochodzenia zwierzęcego są cennym źródłem białka o wysokiej wartości biologicznej i niezbędnych mikroskładników odżywczych; mając na uwadze, że zrównoważona hodowla zwierząt ma istotny wkład w ochronę różnorodności biologicznej, zapobieganie pożarom lasów, utrzymanie krajobrazu, dostarczanie składników odżywczych do gleby i bezpieczeństwo żywności, a także w kulturę i dziedzictwo narodowe; mając na uwadze, że Komisja w swoim komunikacie w sprawie długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE uznała znaczenie opracowania długoterminowej strategii dla sektora hodowli zwierząt i zapowiedziała rozpoczęcie prac nad tym zagadnieniem; mając na uwadze, że ukierunkowane inwestycje w techniki hodowlane i inne innowacyjne rozwiązania mogą przyczynić się do ograniczenia emisji pochodzących od zwierząt gospodarskich przy jednoczesnym zapewnieniu produktywności i dobrostanu zwierząt;

AR. mając na uwadze, że około 70 % surowców potrzebnych do produkcji bogatej w białko paszy wymaganej w UE musi być importowanych z krajów spoza UE, ponieważ UE ma znaczny deficyt w produkcji białka roślinnego; mając na uwadze, że Parlament i państwa członkowskie wielokrotnie wzywały do opracowania znaczącej strategii UE w zakresie białka, aby zwiększyć produkcję roślin wysokobiałkowych w UE w celu zmniejszenia tego wysokiego stopnia zależności;

AS. mając na uwadze, że konieczne jest wzmocnienie synergii z innymi instrumentami UE, takimi jak program „Horyzont Europa” i polityka spójności, aby ułatwić przekładanie wyników badań naukowych na praktyczne, dostosowane do lokalnych potrzeb rozwiązania rolnicze, promować innowacje i wspierać rozwój gospodarczy; mając na uwadze, że zwiększona łączność, lepsze umiejętności cyfrowe i wdrażanie autonomicznych technologii na obszarach wiejskich mają zasadnicze znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności sektora i jego odporności na zmianę klimatu oraz dla uczynienia obszarów wiejskich bardziej atrakcyjnymi dla młodszych pokoleń i wykwalifikowanych pracowników;

AT. mając na uwadze, że większość badań w dziedzinie biotechnologii jest obecnie prowadzona poza UE; mając na uwadze, że badania te często koncentrują się na kwestiach agroekonomicznych, które tylko częściowo mają znaczenie w kontekście UE, co powoduje potencjalne straty zarówno w zakresie inwestycji, jak i możliwości dla rolników w

UE; mając na uwadze, że UE powinna zatem inwestować w rozwój biotechnologii dostosowanej do własnych potrzeb rolniczych; mając na uwadze, że cofnięcie zezwoleń na dopuszczenie do obrotu środków ochrony roślin bez dostępnych skutecznych alternatyw naraża rolników na występowanie szkodników i chorób, zmniejsza ich rentowność i konkurencyjność, zwiększa marnotrawstwo żywności i stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego;

AU. mając na uwadze, że UE opracowała szereg programów kosmicznych (EGNOS i Galileo) oraz programów obserwacji Ziemi (Copernicus), które mogą znacząco zwiększyć możliwości monitorowania wdrażania WPR, aby zapewnić rolnikom i leśnikom dostęp do dokładnych danych dotyczących gruntów, którymi zarządzają, oraz, w stosownych przypadkach, uprościć i zmniejszyć obciążenia administracyjne;

AV. mając na uwadze, że obszary wiejskie UE obejmują 83 % terytorium UE i zamieszkuje je 137 mln osób; mając na uwadze, że przyszłość i dobrobyt obszarów wiejskich mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa zaopatrzenia w żywność, autonomii i odporności Europy; mając na uwadze, że systemy rolno-spożywcze umożliwiły stały dostęp do bezpiecznej żywności wysokiej jakości w czasie ostatnich kryzysów, pomimo presji inflacyjnej na ceny żywności; mając na uwadze, że polityka musi wspierać zarówno rolnictwo jako podstawową działalność, jak i dywersyfikację gospodarczą poprzez rozwój zrównoważonej turystyki wiejskiej, małych przedsiębiorstw, rzemiosła i usług lokalnych, aby regiony wiejskie były rentowne i atrakcyjne; mając na uwadze, że produkcja energii może stanowić dodatkowe źródło dochodów dla rolników, ale nie powinna mieć wpływu na produkcję żywności; mając na uwadze, że LEADER i rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) okazały się cennymi narzędziami zrównoważonego rozwoju i stanowią podstawę polityki UE; mając na uwadze, że WPR nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać wszystkich potrzeb i wyzwań stojących przed obszarami wiejskimi;

AW. mając na uwadze, że WPR powinna odgrywać rolę w harmonijnym rozwoju UE przez wzmacnianie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, w związku z czym obszary z ograniczeniami naturalnymi, takie jak regiony górskie, suche, wyspiarskie, przygraniczne, czy też obszary najbardziej oddalone i o niekorzystnych warunkach gospodarowania, muszą nadal otrzymywać rekompensatę w ramach WPR z tytułu dodatkowych kosztów wynikających z ich szczególnych ograniczeń geograficznych lub demograficznych, aby uniknąć porzucania działalności rolniczej, a w konsekwencji wyludnienia tych obszarów; mając na uwadze, że należy uznać ważną rolę, jaką rolnicy odgrywają na tych obszarach poprzez zapewnianie usług środowiskowych, gospodarczych i społecznych;

AX. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone stoją przed szczególnymi wyzwaniami ze względu na swoje położenie geograficzne; mając na uwadze, że w programie POSEI stosuje się środki interwencji w ramach pierwszego filaru WPR, dostosowane do specyficznych uwarunkowań regionów najbardziej oddalonych; mając na uwadze, że POSEI ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania działalności rolniczej oraz zapewnienia dostaw żywności i produktów rolnych w tych regionach; mając na uwadze, że wdrażanie POSEI jest istotne i odniosło sukces, zwłaszcza pod względem zwiększenia produkcji przeznaczonej na lokalną konsumpcję, o czym świadczą sprawozdania Komisji z jego realizacji w latach 2006–2014 i 2015–2019; mając jednak na uwadze brak przeglądów pakietów budżetowych POSEI od 2007 r., czego skutkiem jest skumulowany spadek wartości o co najmniej 36 % w związku z inflacją; mając na uwadze, że znacznie ograniczyło to poziom wsparcia UE dostępnego dla rolników w regionach najbardziej oddalonych oraz że istnieje wyraźna potrzeba ponownego dostosowania przydziałów finansowych POSEI w celu zrekompensowania tej deprecjacji;

AY. mając na uwadze, że konkurencyjne sektory rolnictwa, żywności i leśnictwa mogą nadal odgrywać znaczące role w wypełnieniu celów bezpieczeństwa zaopatrzenia w żywność, zdrowia publicznego i ochrony środowiska, przy zachowaniu spójności z polityką Unii, natomiast rolnicy powinni być zachęcani do zaangażowania i wynagradzani za swój wkład, a także powinni otrzymać wsparcie w postaci zmniejszenia zbędnych obciążeń regulacyjnych i administracyjnych w podejmowanych przez nich działaniach;

AZ. mając na uwadze, że poprzez WPR europejscy rolnicy podjęli znaczne wysiłki na rzecz uwzględnienia celów środowiskowych i klimatycznych zgodnych z wymogami ustanowionymi w prawodawstwie UE w celu dostosowania sektora rolnictwa do rosnących wyzwań i kryzysów spowodowanych zmianą klimatu; mając na uwadze, że rolnicy już teraz znajdują się na pierwszej linii frontu i odgrywają kluczową rolę w ochronie środowiska i gleby w obliczu zmiany klimatu, a według szacunków w latach 2005–2023 emisje gazów cieplarnianych pochodzących z rolnictwa w UE zmniejszyły się ogólnie o 7 %[1];

BA. mając na uwadze, że należy dopilnować, aby wymogi dotyczące warunkowości WPR i zobowiązania w zakresie ochrony środowiska uwzględniały różnorodność rolnictwa w UE i nie nakładały nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych na rolników, zwłaszcza tych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; mając na

---

[1] Europejska Agencja Środowiska, „Greenhouse gas emissions from agriculture in Europe” [Emisje gazów cieplarnianych z rolnictwa w Europie], https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/greenhouse-gas-emissions-from-agriculture.

uwadze, że należy osiągnąć lepszą równowagę między obowiązkowym charakterem niektórych środków a systemem opartym na zachętach, który umożliwia rolnikom dobrowolne stosowanie bardziej zrównoważonych praktyk rolniczych, nie powodując zmniejszenia produkcji żywności, a tym samym zapewniając ich konkurencyjność i rentowność oraz wystarczającą elastyczność, aby umożliwić stosowanie rozwiązań odpowiednich dla lokalnych warunków;

BB. mając na uwadze, że konieczne jest przeprowadzenie łącznej oceny przepisów związanych z Zielonym Ładem w celu oszacowania ich ogólnego wpływu na sektor rolno-spożywczy, w tym oceny spójności regulacyjnej, obciążenia administracyjnego, konkurencyjności oraz zdolności sektora do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i strategicznej odporności;

BC. mając na uwadze, że WPR musi uwzględniać regiony, w których przy nakładaniu dodatkowych ograniczeń w dostępie do gruntów istnieje silna konkurencja pomiędzy rozwojem miast a rolnictwem, tak aby utrzymać rolnictwo na tych obszarach;

BD. mając na uwadze, że sukces innowacji w rolnictwie zależy nie tylko od postępu technologicznego, ale także od skutecznej wymiany wiedzy i aktywnego udziału rolników w procesach badawczych i innowacyjnych; mając na uwadze, że narzędzia takie jak systemy wiedzy i innowacji w rolnictwie (AKIS), grupy operacyjne w ramach EIP-AGRI oraz projekty wielopodmiotowe wspierane przez program „Horyzont Europa” wykazały wartość współtworzenia, lokalnego dostosowania i silniejszych powiązań między rolnikami, naukowcami i doradcami;

W kierunku konkurencyjnego i zrównoważonego rolnictwa

1. zauważa, że 16 lipca 2025 r. wraz z wnioskiem dotyczącym nowych wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034 Komisja przedstawiła wnioski ustawodawcze dotyczące reformy WPR; nalega jednak, aby stanowisko Parlamentu w sprawie ***przyszłości WPR i rolnictwa UE pozostało zgodne z tym, co przedstawiono w niniejszej rezolucji;***

2. odnotowuje sprawozdanie Komisji zatytułowane „Wizja dla rolnictwa i żywności” jako obiecujący plan działania w odniesieniu do WPR po 2027 r., z istotnym wkładem opartym na wymianie pokoleniowej, konkurencyjności, zrównoważonym rozwoju, odporności, uproszczeniu i zwiększonej wzajemności norm w handlu, z naciskiem na innowacje w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego, na przedkładanie zachęt nad ograniczenia oraz na sprawiedliwsze ukierunkowanie wsparcia w ramach WPR; w ramach tego podejścia uznaje ponowne położenie nacisku na tradycyjne podstawowe cele WPR zapisane w

art. 39 TFUE; podkreśla znaczenie zapewnienia odrębnego budżetu WPR w celu osiągnięcia tych celów;

3. podkreśla, że rolnictwo odgrywa fundamentalną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego w UE i poza nią, ochronie zdrowia ludzkiego, utrzymaniu różnorodności biologicznej oraz zdrowej gleby i wody, a także spójności społecznej; podkreśla, że przyszła WPR powinna uprościć dostęp do środków służących przystosowaniu się do zmiany klimatu i łagodzeniu jej skutków, a rolnicy powinni być wynagradzani za swoje wysiłki w tym zakresie; podkreśla, że rolnicy odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu zrównoważonej produkcji rolnej w Europie we wszystkich jej wymiarach – środowiskowym, społecznym i gospodarczym – przyczyniając się jednocześnie do bezpieczeństwa żywnościowego i strategicznej autonomii, i dlatego należy ich wspierać; wzywa do przeprowadzenia ocen skutków uwzględniających konsekwencje dla gospodarstw rolnych przed przedstawieniem wszelkich nowych przepisów nakładających na rolników nowe wymogi i obciążenia biurokratyczne oraz wzywa do przeglądu wszystkich istniejących zobowiązań; nalega, aby rolnictwo pozostało polityką UE i nie zostało włączone do pojedynczego funduszu, aby zapewnić jednolite warunki we wszystkich państwach członkowskich;

4. apeluje o zwiększenie i przeznaczenie specjalnych środków budżetowych na WPR, indeksowanych o inflację poprzez coroczną reewaluację, w ramach kolejnych WRF, aby zapewnić bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność niezależnie od niestabilności handlu wynikającej ze zmiennego otoczenia geopolitycznego; zaznacza, że bez odpowiedniego finansowania WPR nie będzie już kluczowym czynnikiem zapewniającym zrównoważony rozwój europejskiego rolnictwa z punktu widzenia gospodarki, środowiska i aspektów społecznych, gwarantującym jednocześnie godziwe dochody i sprawiedliwe warunki dla osób zaangażowanych w sektor rolny oraz w pełni funkcjonujący jednolity rynek; wzywa do utrzymania środków finansowych przeznaczonych na WPR w budżecie na ten cel, w szczególności na płatności bezpośrednie; zdecydowanie sprzeciwia się pomysłowi, aby państwa członkowskie mogły wykorzystywać budżet WPR jako część całkowitej puli środków na cele inne niż rolnictwo; podkreśla, że odpowiedni budżet pomoże zapewnić zachowanie wspólnej polityki;

5. wzywa Komisję i współprawodawców do utrzymania stałego i wyodrębnionego wsparcia dochodów jako podstawowego elementu WPR po 2027 r., uznając jego kluczową rolę w zapewnieniu produkcji żywności o wysokiej jakości i zgodnej z normami zdrowotnymi dla konsumentów w UE, zapewnieniu rolnikom stabilności w obliczu zmienności rynku i ekstremalnych zjawisk pogodowych, gwarantowaniu rolnikom godziwego poziomu życia, zagwarantowaniu bezpieczeństwa dostaw oraz budowaniu niezależności w zakresie żywności i pasz; uważa, że należy również

uwzględnić obecną sytuację regionów położonych na zewnętrznych granicach UE;

6. wyraża obawy dotyczące potencjalnych zmian budżetowych w budżecie UE po 2027 r., w tym ewentualnej centralizacji strumieni finansowania; ostrzega, że integracja WPR z innymi obszarami finansowania, takimi jak spójność, rozwój regionalny i rybołówstwo, może osłabić odrębną rolę polityki rolnej;

7. podkreśla potrzebę utrzymania przez WPR własnego statusu prawnego i instytucjonalnego w okresie po 2027 r.; podkreśla znaczenie utrzymania budżetu WPR jako odrębnego, wyraźnie wydzielonego i przeznaczonego na określony cel budżetu dostosowanego do szczególnych potrzeb europejskiego sektora rolnego; wzywa Komisję do zmniejszenia obciążeń administracyjnych, aby rolnicy mieli bezpośredni dostęp do wsparcia bez nadmiernego uzależnienia od zewnętrznych konsultantów;

8. potwierdza znaczenie utrzymania WPR jako wydzielonej, odrębnej polityki, służącej partnerstwu między rolnictwem a społeczeństwem oraz między Europą a jej rolnikami, zapewniającej im niezawodne wsparcie w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego; zdecydowanie odrzuca wszelkie propozycje włączenia budżetu WPR do jednego funduszu wraz z innymi politykami lub funduszami, ponieważ takie podejście zmniejszyłoby skuteczność interwencji i zagroziłoby strategicznym celom Unii w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich;

9. zwraca uwagę, że w obecnym kontekście geopolitycznym bezpieczny i stały dostęp do żywności stał się kwestią bezpieczeństwa strategicznego, a zależność od przywozu może być wykorzystywana jako środek wywierania presji; podkreśla, że w tym kontekście należy położyć większy nacisk na tradycyjne podstawowe cele WPR – wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności, zapewnienie rolnikom godziwych dochodów oraz poprawę stabilności rynku i konkurencyjności;

10. podkreśla, że zrównoważona produkcja żywności i produkcja rolna odgrywają zwiększoną rolę strategiczną – co podkreśla przez nowy kontekst geopolityczny – jako fundamentalny element europejskiego bezpieczeństwa, stabilności i suwerenności, a także strategicznej autonomii, oraz że kwota budżetu i ramy WPR muszą to odzwierciedlać; utrzymuje, że rolnictwo UE powinno być uznawane nie tylko za sektor gospodarki, ale także za fundament geopolityczny, narzędzie stabilności społecznej i terytorialnej oraz kluczowy element polityki bezpieczeństwa i obronności UE; zauważa, że na szczeblu światowym, z wyjątkiem UE, kraje odgrywające kluczową rolę w sektorze rolnym zwiększyły od czasu kryzysu cen żywności w latach 2007–2008 wydatki i środki ochrony tego sektora; przypomina, że wydajność i odporność rolnictwa zależą od

zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, gwarantującego długotrwałą zrównoważoność naszych systemów żywnościowych; podkreśla, że WPR po 2027 r. powinna przyczyniać się do wzmocnienia ogólnej gotowości i odporności Unii; podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny uwzględnić perspektywę związaną z żywnością w swoich planach bezpieczeństwa i konkurencyjności; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby rozważyły utworzenie strategicznych magazynów na szczeblu europejskim i krajowym w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego;

11. zwraca uwagę, że skuteczna produkcja rolna wnosi istotny wkład w zrównoważony rozwój sektora poprzez optymalizację plonów przy jak najmniejszym nakładzie środków; podkreśla, że WPR musi obejmować instrumenty i inwestycje, które zwiększają zdolność gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich do przygotowania się na wstrząsy, ich absorpcji i wychodzenia z nich; domaga się, aby głównym celem WPR było zaspokajanie potrzeb żywnościowych społeczeństwa europejskiego, co oznacza skuteczniejsze wspieranie rolników w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego UE i jej strategicznej autonomii;

12. podkreśla w tym kontekście strategiczną rolę rynków hurtowych, akredytowanych struktur użyteczności publicznej, które mogą zagwarantować przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju, ograniczenia marnotrawienia i przejrzystości cen;

13. zwraca uwagę na to, że współpraca, agregacja i dialog, a także lepsza organizacja rolników poprzez spółdzielnie, organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów w łańcuchu wartości w sektorze rolno-spożywczym, wraz z odstępstwami od prawa konkurencji i szczególnym wsparciem, są konieczne do poprawy sytuacji rolników, promowania bardziej sprawiedliwego podziału marż i zwiększenia wydajności wszystkich podmiotów; zauważa, że w tym względzie reforma wspólnej organizacji rynków rolnych i dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych[1] mogą stanowić okazję do podniesienia pozycji rolników w krajowych i transgranicznych łańcuchach dostaw produktów rolno-spożywczych, zapewniając producentom uczciwą cenę za ich produkty i pracę dzięki wzmocnieniu mechanizmów zarządzania kryzysowego oraz poprawie transgranicznego egzekwowania przepisów przeciwko

---

1 Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/2022-05-28).

nieuczciwym praktykom handlowym poprzez harmonizację na szczeblu UE bez naruszania najlepszych istniejących strategii i praktyk krajowych ani wywierania na nie negatywnego wpływu; wzywa Komisję do zbadania możliwości ustanowienia nowych instrumentów, aby uniknąć sytuacji, w której rolnicy otrzymują za swoje produkty ceny niższe od kosztów produkcji;

14. podkreśla w szczególności znaczenie zacieśnienia współpracy transgranicznej między właściwymi organami w państwach członkowskich, zapewnienia skutecznego, skoordynowanego i spójnego egzekwowania przepisów na całym rynku wewnętrznym, aby zwalczać nadużycia, zapewnić uczciwość w całym łańcuchu dostaw i zapobiegać nieuczciwej konkurencji; podkreśla, że bezpieczeństwo żywnościowe i suwerenność żywnościowa są istotnymi elementami strategicznej autonomii oraz że w kolejnych WRF należy nadal skutecznie wspierać konkurencyjność i odporność sektora rolnego Unii;

15. podkreśla znaczenie ochrony i wzmocnienia bezpośredniego wsparcia dochodów w celu zaspokojenia potrzeb wszystkich aktywnych, zawodowych rolników objętych WPR, zarówno pracujących w pełnym, jak i niepełnym wymiarze czasu pracy, niezależnie od wielkości i rodzaju produkcji; podkreśla znaczenie uwzględnienia rolników prowadzących działalność rolniczą i nierolniczą, ponieważ wszyscy rolnicy wnoszą znaczący wkład w strukturę społeczno-gospodarczą obszarów wiejskich;

16. zwraca uwagę, że płatności bezpośrednie w obecnej formie generują wyraźną wartość dodaną dla UE, i przypomina o znaczeniu modelu opartego na powierzchni gruntów, przy jednoczesnym zwiększeniu wsparcia dla rolników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w tym gospodarstw rodzinnych, małych i średnich gospodarstw rolnych, młodych rolników oraz rolniczek, gospodarstw rolnych na obszarach o ograniczeniach naturalnych oraz gospodarstw stosujących bardziej zrównoważone praktyki; opowiada się za modelem, który zapewnia stabilność i skutecznie przyczynia się do dochodów rolników oraz zachowuje rentowność, konkurencyjność i zrównoważony charakter produkcji żywności we wszystkich regionach i na wszystkich terytoriach UE; uważa, że niezbędne jest zapewnienie sprawiedliwego podziału płatności bezpośrednich zarówno między państwami członkowskimi, jak i w ich obrębie;

17. uważa, że w celu lepszego ukierunkowania wsparcia w ramach WPR na osoby prowadzące działalność rolniczą konieczne jest dalsze doprecyzowanie ramowej definicji rolnika na szczeblu UE oraz że na podstawie tej definicji państwa członkowskie powinny określić, którzy rolnicy kwalifikują się do wsparcia; nalega, aby definicja ta nie skutkowała pozbawieniem wsparcia rolników prowadzących działalność rolniczą i nierolniczą, które aktywnie działają w rolnictwie, ale też angażują się w działalność pozarolniczą poza

swoim gospodarstwem, gdyż prowadzenie zróżnicowanej działalności często umacnia społeczno-gospodarczą strukturę obszarów wiejskich;

18. podkreśla znaczenie przejrzystości w przydzielaniu funduszy WPR oraz apeluje o systematyczną identyfikację beneficjentów końcowych i powiązanych przedsiębiorstw; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia mechanizmów kontrolnych zapobiegających koncentracji pomocy poprzez złożone struktury własności lub sztuczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych;

19. uważa, że dopóki przestrzegane są równe warunki działania na rynku wewnętrznym, należy utrzymać lub zwiększyć dobrowolne płatności związane z produkcją, zapewniając wystarczające środki budżetowe i większą elastyczność w ich wykorzystaniu, jako proste narzędzie służące utrzymaniu produkcji w sektorach wrażliwych i przeciwdziałaniu szczególnym trudnościom, zwłaszcza wynikającym ze strukturalnej niekorzystnej sytuacji obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania;

20. wzywa Komisję i państwa członkowskie do utrzymania dobrowolnego charakteru ekoschematów oraz do ich uproszczenia i uelastycznienia w ramach WPR po 2027 r.; wzywa państwa członkowskie do przedstawienia rolnikom jasnego i prostego wykazu skutecznych i wydajnych opcji ekoschematów, spośród których będą mogli wybierać, wraz z odpowiednim i atrakcyjnym wynagrodzeniem, aby zachęcić ich, nie zmniejszając jednocześnie środków przeznaczonych na płatności bezpośrednie i inwestycje ani nie zwiększając biurokracji; wzywa państwa członkowskie do inwestowania w szkolenia, aby pomóc rolnikom w skutecznym korzystaniu z ekoschematów;

21. uznaje postępy osiągnięte już dzięki warunkowości społecznej; wzywa do oceny warunkowości społecznej w WPR oraz do proporcjonalnego, skutecznego i jasno określonego wdrożenia, aby uniknąć powielania przepisów w państwach członkowskich i nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych dla rolników oraz aby chronić prawa pracowników;

22. wzywa do przeprowadzenia kompleksowej analizy w celu oceny, czy wprowadzenie obowiązkowych mechanizmów, takich jak redystrybucja lub ograniczenie płatności bezpośrednich w ramach WPR poprzez wprowadzenie pułapów i degresywności, zwiększyłoby sprawiedliwość; podkreśla, że należy to przeanalizować przed przedstawieniem wniosków dotyczących nowej WPR, aby opracować odpowiednie instrumenty, które mogą rzeczywiście wspierać rentowność gospodarstw rolnych w całej UE, w tym młodych rolników, rolniczek oraz małych i średnich gospodarstw rolnych; podkreśla, że w badaniu tym należy również przeanalizować niestosowanie ograniczeń do określonych płatności, takich jak

ekoschematy oraz płatności rolno-środowiskowe lub związane z klimatem;

23. apeluje o dążenie do sprawiedliwego podziału wartości wytworzonej w łańcuchu rolno-spożywczym za pomocą przepisów ramowych i interwencji mających na celu zwiększenie rentowności gospodarstw i poziomu wynagrodzeń w rolnictwie, tak aby przywrócić równowagę w relacjach w łańcuchu dostaw z myślą o dystrybutorach i producentach; wzywa w szczególności do wprowadzenia zachęt i inwestycji na rzecz nowych modeli biznesowych w sektorze rolno-spożywczym, które zapewniają długoterminową stabilność finansową, oraz do zrównoważenia stosunków handlowych między rolnikami, dystrybutorami i producentami, wykraczającego poza obecne podejście UE polegające na zakazie stosowania określonych praktyk, poprzez opracowanie ramowych przepisów odniesienia inspirowanych francuską ustawą EGAlim;

24. wzywa do stworzenia niezależnego i silnego drugiego filaru WPR – odrębnego od polityki spójności, ale ściśle z nią skoordynowanego – który będzie promował spójność polityki w celu ułatwienia m.in. integracji terytorialnej oraz zapewnienia synergii i skutecznego wsparcia dla sektora rolnego w spójnych ramach gwarantujących efektywne wykorzystanie funduszy UE i inwestycji w projekty; nalega, aby fundusze te trafiały terminowo do beneficjentów; uważa, że środki na rozwój obszarów wiejskich należy przeznaczyć przede wszystkim na działalność rolniczą, natomiast inne działania wspierające terytoria lub infrastrukturę powinny być finansowane z funduszy objętych polityką spójności;

25. podkreśla potrzebę dobrze finansowanego programu rozwoju obszarów wiejskich w ramach drugiego filaru WPR, który będzie wspierał obszary wiejskie, przy znacznym wkładzie finansowym UE, uzupełnionym współfinansowaniem krajowym w celu zapewnienia skuteczności i długoterminowej trwałości programu; podkreśla w tym kontekście kluczową rolę samorządów lokalnych i zainteresowanych stron, takich jak spółdzielnie i lokalne grupy działania, w usprawnianiu wysiłków w ramach drugiego filaru WPR; nalega, aby regiony miały możliwość samodzielnego projektowania i wdrażania środków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz zarządzania nimi, przy poszanowaniu specyfiki konstytucyjnej każdego państwa członkowskiego;

26. wzywa do zwiększenia środków budżetowych przeznaczonych na program LEADER, który przyczynia się do sprostania wyzwaniom społecznym i promowania lokalnych grup działania poprzez wzmocnienie podejść RLKS, które mają kluczowe znaczenie dla budowania silniejszych powiązań między obszarami wiejskimi a miejskimi; podkreśla, że LEADER ma do odegrania kluczową rolę w promowaniu atrakcyjnych, prosperujących, odpornych i połączonych obszarów wiejskich poprzez wspieranie inicjatyw, które generują

lokalną wartość dodaną, stymulują przedsiębiorczość, sprzyjają innowacjom i wzmacniają tkankę gospodarczą i społeczną terytoriów, co ma zasadnicze znaczenie dla zatrzymania i przyciągnięcia kapitału ludzkiego, zwłaszcza osób młodych i kobiet, oraz dla przyczynienia się do równowagi demograficznej i terytorialnej oraz wymiany pokoleniowej;

27. uznaje, że dobrowolne środki rolno-środowiskowe, środki na rzecz klimatu oraz środki na rzecz dobrostanu zwierząt i zdrowia zwierząt i roślin w ramach drugiego filaru, wykorzystujące uproszczone podejście oparte zarówno na zachętach, jak i na zgodności, są kluczowymi instrumentami ochrony środowiska i promowania zrównoważonych praktyk, przyczyniając się jednocześnie do zapewnienia godziwych dochodów rolnikom, którzy je wdrażają; uważa, że programy drugiego filaru są skuteczniejsze niż ekoschematy, które w wielu państwach członkowskich nie przyniosły pożądanych rezultatów ze względu na ich wysoką złożoność dla rolników, i w związku z tym uważa, że programy drugiego filaru powinny otrzymać większy udział w finansowaniu w ramach przyszłej WPR; podkreśla, jak ważne jest zapewnienie, aby środki rolno-środowiskowe i środki związane z klimatem przyczyniały się do utrzymania i poprawy produkcji żywności;

28. apeluje o uproszczenie i zwiększenie dostępności wsparcia finansowego w ramach WPR dla małych projektów, które częściej są siłą napędową najbardziej innowacyjnych inicjatyw; wzywa Komisję i państwa członkowskie do propagowania i zwiększenia wykorzystania uproszczonych metod rozliczania kosztów;

29. wzywa Komisję do przyjęcia konkretnych środków gwarantujących, że przywóz produktów rolno-spożywczych z krajów spoza UE będzie podlegał tym samym normom bezpieczeństwa żywności, normom środowiskowym, społecznym i normom dobrostanu zwierząt, jakie obowiązują producentów UE, w celu zapewnienia równych warunków działania oraz wysokiego poziomu bezpieczeństwa żywności, identyfikowalności i zrównoważonej produkcji w UE; podkreśla, że ma to zasadnicze znaczenie, aby uniknąć osłabienia konkurencyjności produkcji rolno-spożywczej UE w stosunku do produktów importowanych; podkreśla, że aby uniknąć nieuczciwej konkurencji dla rolników z UE, Komisja musi być gotowa do uruchomienia w razie potrzeby klauzul ochronnych w umowach z państwami spoza UE, aby zapewnić stabilność rynku wewnętrznego;

30. wzywa Komisję, aby w ramach wysiłków na rzecz otwarcia nowych rynków i konsolidacji tych istniejących przeprowadzała systematyczną ocenę skutków przepisów dotyczących sektora rolnego w każdej umowie handlowej, z uwzględnieniem wszystkich zainteresowanych stron, w celu określenia ich skumulowanego wpływu, oraz aby przedstawiła konkretne strategie zapewniające równe warunki działania i wzajemność na wszystkich poziomach, w

szczególności w odniesieniu do produkcji, jakości i norm społecznych;

31. podkreśla, że konieczne jest zachowanie spójności między unijną polityką handlową a polityką zrównoważonego rozwoju oraz wzmocnienie kontroli zarówno u źródła, jak i na granicach przez Komisję i państwa członkowskie oraz za pośrednictwem unijnej agencji kontroli, ponieważ zapewniłoby to większe gwarancje uczciwej konkurencji dla europejskich producentów; wzywa do przeglądu polityki handlowej UE w celu zapewnienia, że skutecznie wspiera ona konkurencyjność i zrównoważony rozwój europejskiego rolnictwa; podkreśla, że zrównoważony rozwój i konkurencyjność sektora rolnego UE nie powinny być zagrożone podczas zawierania przyszłych umów handlowych;

32. wzywa Komisję do poprawy synergii, komplementarności i koordynacji między unijnymi mechanizmami finansowania, takimi jak Fundusz Spójności, narzędzie służące odbudowie NextGenerationEU lub Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, a także instrumentami krajowymi, a także do otwarcia bezpośrednich linii współpracy z władzami lokalnymi w zakresie zmiany i wdrażania funduszy; apeluje ponadto o ściślejszą integrację z innymi odpowiednimi programami, aby zmaksymalizować wpływ celów w zakresie innowacji, cyfryzacji, zrównoważonego rozwoju i odporności w rolnictwie i na obszarach wiejskich; wzywa Komisję do ustanowienia wewnętrznej procedury na początku każdego okresu programowania finansowego w celu zapewnienia komplementarności i spójności na szczeblu UE między różnymi instrumentami wsparcia, które są planowane na obszarach wiejskich;

33. podkreśla, że dostęp do finansowania dla rolników i innych podmiotów sektora rolno-spożywczego jest niezbędny do realizacji inwestycji, ułatwienia dostępu do gruntów i zapewnienia ciągłości działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych; podkreśla ponadto, że innowacje i technologie w sektorze rolno-spożywczym powinny nadal korzystać z ukierunkowanego wsparcia inwestycyjnego w ramach priorytetów, tak aby UE mogła stać się globalnym centrum cyfrowym, pobudzającym przedsiębiorstwa typu start-up oraz przyciągającym i zatrzymującym utalentowaną młodzież;

34. zwraca uwagę, że państwa członkowskie stoją w obliczu rosnącego i zróżnicowanego ryzyka; podkreśla w związku z tym, że odpowiednie zwiększenie i reforma wspólnej rezerwy kryzysowej dla rolnictwa w połączeniu z utworzeniem nowych i specjalnych instrumentów finansowych, z wykorzystaniem środków spoza WPR, mają zasadnicze znaczenie dla wsparcia rolników w obliczu nieprzewidywalnych zakłóceń rynku i zmian klimatu, takich jak susze i powodzie, burze, choroby roślin i zwierząt, a także zmiany zachowań konsumentów i napięcia geopolityczne; wzywa Komisję, aby ustanowiła z góry swoją strategię zarządzania kryzysowego, z

rozróżnieniem na poszczególne produkty, aby wykorzystać rezerwę na wypadek kryzysów w sektorze rolnym w sposób maksymalizujący efektywność i wartość dodaną dla Wspólnoty; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia szybkiej, skutecznej i proporcjonalnej reakcji na potrzeby rolników znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, umożliwiającej im szybkie uzyskanie kapitału niezbędnego do wznowienia działalności rolniczej;

35. podkreśla znaczącą rolę mechanizmów interwencji publicznej w ramach WPR w stabilizacji rynków rolnych i ochronie rolników przed wahaniami cen; przypomina, że progów referencyjnych nie poddawano przeglądowi od kilku lat i że należy je jak najszybciej zrewidować, aby uwzględnić zmiany cen;

36. apeluje o poprawę koordynacji i uproszczenie między wszystkimi dostępnymi instrumentami, włącznie z Funduszem Solidarności, tak aby rolnicy oraz społeczności wiejskie i władze lokalne dotknięci katastrofami naturalnymi oraz związanymi z klimatem mogli szybciej uzyskiwać dostęp do specjalnego wsparcia; w odpowiedzi na rosnące szkody spowodowane katastrofami naturalnymi apeluje o opracowanie automatycznego mechanizmu uruchamiającego w celu przyspieszenia wprowadzania specjalnych instrumentów ograniczania ryzyka i zarządzania nim, obejmujących zarówno środki aktywne, jak i pasywne, których koszt będzie akceptowalny dla rolników;

37. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia terminowego i prawidłowego wdrożenia krajowych planów strategicznych w ramach obu filarów, co pozwoli uniknąć zwrotu środków;

38. podkreśla, że w związku z tym, że rolnictwo poprzez WPR przyczynia się do realizacji innych polityk i strategii, np. w obszarze ochrony środowiska, energetyki, handlu, klimatu, bioróżnorodności, zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia publicznego czy rozwoju regionalnego, stosowne i pożądane jest, aby inne polityki nadal wspierały trwałość rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich i świadczenie usług wykraczających poza produkcję żywności i zasobów biogenicznych; podkreśla w szczególności znaczenie rozwoju bioenergii i biogospodarki dla wspierania odporności sektora rolnego;

39. wzywa Komisję do weryfikacji wpływu wszystkich obszarów polityki na rozwój obszarów wiejskich w całej UE oraz do włączenia wspólnoty paktu na rzecz obszarów wiejskich, jak również Komitetu Regionów we wszystkie działania związane z ramami rozwoju obszarów wiejskich; ubolewa nad faktem, że chociaż Komisja uwzględniła mechanizm uwzględniania interesów obszarów wiejskich w swojej wizji dla obszarów wiejskich do 2040 r., w praktyce wydaje się on być wdrażany jedynie w ograniczonym zakresie;

40. potwierdza, że w UE obowiązują najwyższe na świecie standardy w zakresie bezpieczeństwa żywności, dobrostanu zwierząt, ochrony środowiska i ochrony socjalnej, które są podstawą konkurencyjności wysokiej jakości produktów rolnych UE i które muszą być respektowane i chronione; domaga się zatem, aby wszelkie proponowane przepisy w tych dziedzinach były oparte na danych naukowych i poprzedzone rygorystyczną i kompleksową oceną skutków oraz aby miały na celu wzmocnienie konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych w UE; uważa, że zachęty i rekompensaty dla rolników z tytułu poniesionych dodatkowych kosztów mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia tego celu;

41. podkreśla, że poprawa dobrostanu zwierząt jest nie tylko obowiązkiem etycznym, ale także drogą do bardziej odpornych i rentownych systemów hodowlanych; wskazuje, że zdrowsze zwierzęta o niższym poziomie stresu zazwyczaj wymagają mniej interwencji weterynaryjnych, mają wyższe wskaźniki płodności i osiągają lepsze wyniki, co prowadzi do większej efektywności ekonomicznej; apeluje, aby ze środków WPR nadal wspierano inwestycje i szkolenia w zakresie wyższych standardów dobrostanu zwierząt, dostosowanych do oczekiwań rynku i zaleceń naukowych;

42. wzywa Komisję do przedstawienia w swoich wnioskach ustawodawczych dotyczących przyszłej WPR ambitnej i kompleksowej strategii w zakresie białka, która powinna obejmować odpowiednie środki i instrumenty promujące produkcję wysokiej jakości roślin białkowych, w tym roślin strączkowych, takich jak m.in. niektóre rośliny oleiste, rośliny strączkowe uprawiane na nasiona i zielone rośliny paszowe, oraz roślin niestrączkowych, takich jak słonecznik i rzepak, przeznaczonych do celów spożywczych i paszowych, w celu znacznego zmniejszenia deficytu białka w UE i zapewnienia strategicznej autonomii;

43. podkreśla strategiczne znaczenie zrównoważonej hodowli zwierząt dla rozwoju obszarów wiejskich, ochrony różnorodności biologicznej, zarządzania krajobrazem i zrównoważonego środowiska, zwłaszcza na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i na obszarach o wysokiej wartości przyrodniczej, oraz podkreśla potrzebę zapewnienia sektorowi odpowiedniego wsparcia finansowego w celu zapewnienia jego zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że produkty pochodzenia zwierzęcego mają nie tylko wartość odżywczą, ale że ich produkcja odgrywa kluczową rolę w zachowaniu tradycyjnych krajobrazów kulturowych, żyzności gleby i magazynowania dwutlenku węgla; wzywa Komisję do utworzenia grupy wysokiego szczebla ds. hodowli zwierząt gospodarskich, w skład której wejdą wszystkie zainteresowane strony, w celu opracowania nowych podejść mających na celu zabezpieczenie przyszłości sektora i przeciwdziałanie postępującemu spadkowi pogłowia zwierząt gospodarskich w UE, wspierania wymiany

pokoleniowej, promowania dobrostanu zwierząt i gospodarki o obiegu zamkniętym – w tym wykorzystania masy pofermentacyjnej jako cennego bionawozu przyczyniającego się do recyklingu składników odżywczych i poprawy zdrowia gleby – oraz maksymalizacji pozytywnego wkładu zrównoważonej hodowli zwierząt w ochronę i odbudowę przyrody, różnorodność biologiczną oraz zdrowie i żyzność gleby, a ponadto promowania inwestycji mających na celu zwiększenie konkurencyjności sektora; uważa, że wprowadzenie nowego systemu handlu uprawnieniami do emisji w rolnictwie (ETS) spowodowałoby nadmierną złożoność bez żadnej gwarancji skuteczności;

44. zwraca uwagę na niedawne ogniska chorób zwierząt w kilku państwach członkowskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wzmocniły środki zapobiegania i zwalczania oraz zwiększyły przydział środków finansowych w ramach WPR przeznaczonych na zarządzanie ryzykiem i lepsze inwestycje w bioasekurację w gospodarstwach; apeluje do Komisji o wzmocnienie środków służących zdrowiu zwierząt w unijnym sektorze rolnictwa poprzez koordynację badań nad szczepionkami weterynaryjnymi oraz ich zakupu i dostaw na szczeblu UE w ramach mechanizmu gotowości i wczesnego wykrywania oraz poprzez wspieranie opracowywania tych szczepionek w UE; apeluje o adekwatne finansowanie tego mechanizmu poza WPR; wzywa państwa członkowskie do udzielania wsparcia oraz do współpracy z regionami w zakresie opracowywania i wdrażania planów zapobiegania tym chorobom, szczepień przeciwko tym chorobom i łagodzenia skutków tych chorób;

45. wyraża ubolewanie, że finansowanie środków zapobiegania szerzeniu się niektórych chorób zwierząt, zwalczania tych chorób i ich likwidowania w Programie na rzecz jednolitego rynku jest niewystarczające do wspierania rolników i państw członkowskich w związku z chorobami takimi jak pryszczyca; zaznacza, że w UE brak zapobiegania chorobom zwierząt lub ich zwalczania w jednym państwie członkowskim może mieć bezpośrednie konsekwencje dla pozostałych państw członkowskich i wymaga skoordynowanej reakcji; apeluje o wprowadzenie rygorystycznych unijnych standardów zdrowia zwierząt w celu ochrony hodowli, obejmujących przepisy dotyczące zarządzania populacjami dzikich zwierząt stwarzających ryzyko zakażeń oraz ukierunkowanych szczepień zwierząt, gdy jest to konieczne;

46. podkreśla, że oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, a ograniczenie stosowania antybiotyków w hodowli zwierząt musi być priorytetem; zwraca uwagę na środki finansowe dostępne w ramach WPR na ograniczenie podatności na choroby zwierząt i ich przenoszenia;

47. ponownie podkreśla potrzebę opracowania kompleksowej strategii żywnościowej UE opartej na naukowej metodzie eksperymentowania,

integrującej rolnictwo i hodowlę zwierząt, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwego traktowania wszystkich sektorów rolnictwa; popiera oparte na podstawach naukowych oceny środowiskowe, które uwzględniają cały cykl życia produktów spożywczych; popiera żywienie oparte na ocenach naukowych, które potwierdzają znaczenie żywności pochodzenia zwierzęcego dla zdrowia ludzkiego, szczególnie w przypadku wrażliwych grup populacji, takich jak dzieci, osoby starsze i kobiety;

48. wzywa państwa członkowskie do promowania i poprawy warunków pracy i warunków socjalnych oraz wynagrodzeń rolników i wszystkich pracowników rolnych oraz do zapewnienia odpowiedniego zastępstwa pracowników w przypadku choroby lub wypadków powodujących tymczasową nieobecność; wzywa również do zapewnienia szkoleń oraz urlopów rocznych i rodzinnych w celu opieki nad członkami rodziny, aby zapewnić rolnikom i pracownikom rolnym wysokiej jakości miejsca pracy i lepszą równowagę między życiem zawodowym a prywatnym; podkreśla rolę rolnictwa jako kluczowego czynnika przyczyniającego się do odpowiedzialności społecznej i godnych warunków pracy na obszarach wiejskich;

49. wzywa Komisję, aby zaktualizowała alokacje finansowe w ramach POSEI w celu odzwierciedlenia co najmniej skumulowanej inflacji w następnych WRF z corocznie dostosowywanymi pulami środków, i ubolewa, że stosowanego do płatności bezpośrednich deflatora na poziomie 2 % nie uwzględniono też dla POSEI w obecnych WRF; uważa jednak, że Komisja musi pójść dalej i zaproponować znaczne zwiększenie budżetu POSEI w następnych WRF, aby zapewnić dodatkowe wsparcie dla produkcji rolnej, gwarantując w ten sposób samowystarczalność żywnościową regionów najbardziej oddalonych; uznaje, że jest to niezbędne dla ciągłości działalności rolniczej w regionach najbardziej oddalonych, wspierania inwestycji oraz zapewnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii Europejskiej w pełnej zgodności z art. 349 TFUE, w którym uznaje się szczególny charakter tych regionów i potrzebę przyjęcia zróżnicowanych środków w celu zaradzenia ich stałym ograniczeniom; uważa, że zwiększenie finansowania POSEI powinno uwzględniać rzeczywiste i specyficzne potrzeby rolnicze tych regionów, w tym zmiany kosztów produkcji, narażenie na nasilające się ekstremalne zdarzenia pogodowe oraz zmianę klimatu, rozproszenie terytorialne, wahania rynkowe oraz potrzebę zapewnienia rentowności gospodarstw rolnych i godziwych dochodów dla rolników; podkreśla w tym kontekście, jak ważne jest utworzenie specjalnego mechanizmu, a mianowicie programu POSEI transport, który przyczyni się do zmniejszenia dodatkowych kosztów transportu produktów w obrębie regionów najbardziej oddalonych oraz transportowanych z tych regionów na jednolity rynek, a także czynników produkcji w regionach najbardziej oddalonych;

50. zaznacza, że finansowanie pszczelarstwa w drugim filarze powinno być bardziej ukierunkowane i skuteczniejsze, a nowe ramy prawne powinny przewidywać modernizację i uproszczenie systemu wsparcia dla pszczelarzy w pierwszym filarze, tak aby uwzględniały one specyfikę tego sektora i jego podatność na zagrożenia;

51. podkreśla znaczenie dostępu do infrastruktury fizycznej i cyfrowej z niezawodnymi usługami szerokopasmowego internetu oraz wykorzystania technologii satelitarnej w pracy rolników i poprawie jakości życia na obszarach wiejskich oraz w przezwyciężaniu izolacji społecznej; podkreśla zatem znaczenie stopniowej cyfryzacji rolnictwa, która obejmuje stały dostęp do internetu, wiedzę cyfrową, innowacje, dostęp do danych rolników i prawo do ich własności, możliwości kształcenia i szkolenia, tak aby przyciągnąć i zatrzymać ludzi na tych obszarach, zwłaszcza osoby młode, dając im możliwość pozostania na tych obszarach, jeśli tego chcą; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia rolnikom i leśnikom szkoleń umożliwiających nabycie umiejętności cyfrowych, które pomogą im w jak najlepszym wykorzystaniu zalet cyfryzacji i rolnictwa precyzyjnego oraz w bardziej wydajnej i zrównoważonej pracy, mając na uwadze fakt, że komunikacja osobista i werbalna pozostaje obecnie niezbędna dla wielu rolników; uznaje kluczową rolę organizacji rolniczych w napędzaniu transformacji cyfrowej rolnictwa;

52. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia pełnej spójności programu „Cyfrowa Europa”, polityki rozwoju sieci szerokopasmowych oraz WPR po 2027 r.; potwierdza konieczność wyposażenia obszarów wiejskich w usługi infrastruktury cyfrowej oraz podnoszenia umiejętności niezbędnych do pracy zdalnej, rolnictwa precyzyjnego i przedsiębiorczości cyfrowej; podkreśla, że usługi infrastruktury cyfrowej muszą być przystępne cenowo dla mieszkańców obszarów wiejskich; zaznacza, że takie inwestycje mają kluczowe znaczenie dla ograniczenia wyludniania się obszarów wiejskich oraz dla zwiększenia atrakcyjności rolnictwa i życia na obszarach wiejskich dla młodszych pokoleń;

53. apeluje o większą świadomość znaczenia zdrowia psychicznego rolników i pracowników rolnych z uwagi na wysoki wskaźnik samobójstw w tym sektorze; podkreśla, że jest to niepokojące zjawisko spowodowane między innymi wysokim poziomem stresu, niepewnością, uciążliwymi obciążeniami administracyjnymi, a także podatnością na zagrożenia, izolacją społeczną, brakiem urlopów, zadłużeniem i trudnościami ekonomicznymi, z jakimi borykają się rolnicy; zaznacza ponadto, że stresujące procedury kontroli gospodarstw rolnych stanowią dodatkową presję dla rolników w zarządzaniu ich gospodarstwami, i wzywa państwa członkowskie do opracowania mechanizmów mających temu zaradzić; nawołuje Komisję i państwa członkowskie do wspierania współpracy w celu opracowania kompleksowej strategii w zakresie zdrowia

psychicznego dla rolników oraz do dopilnowania, by w następnej WPR uwzględniono odpowiednie środki wsparcia; podkreśla wartość podejść dostosowanych do warunków lokalnych z wykorzystaniem różnych rodzajów usług wsparcia, w tym aktualnych sieci doradztwa rolniczego i innych grup wsparcia społeczności wiejskich; uważa, że konieczne jest opracowanie programów wsparcia psychologicznego, a także działań propagujących uproszczenie procedur administracyjnych i równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, które łącznie przyczynią się do poprawy jakości życia rolników i pracowników w UE; ponownie podkreśla potrzebę zapewnienia rolnikom uczciwych cen za ich produkty rynkowe i nierynkowe;

54. podkreśla, że ponad 70 % konsumentów w UE podejmuje decyzje o zakupie na podstawie informacji na opakowaniach, i zwraca uwagę na rzeczywiste ryzyko wprowadzenia konsumentów w błąd; apeluje zatem o konsolidację zharmonizowanych zasad etykietowania w UE w celu zapewnienia uczciwego i sprawiedliwego systemu, który zapewni przejrzystość co do kraju pochodzenia, gwarancji jakości oraz standardów produkcji – w tym dobrostanu zwierząt i standardów ekologicznych – unijnych produktów rolno-spożywczych; uważa, że konieczne jest zagwarantowanie identyfikowalności i konkurencyjności na jednolitym rynku i na całym świecie poprzez jasne przepisy mające na celu uniknięcie zakłóceń i wprowadzających w błąd praktyk, aby chronić integralność systemów żywnościowych UE, zwiększyć ich promocję oraz wzmocnić informowanie i świadomość konsumentów;

55. opowiada się za wzmocnieniem środków ochrony produktów regionalnych, w tym za wzmocnieniem systemów chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności z wykorzystaniem uproszczonych procedur zapewniających ochronę przed nadużyciami i fałszerstwami;

56. zwraca się ponadto do Komisji o zaprzestanie stosowania uznawanych za uproszczone systemów oznakowania na przedniej części opakowań, takich jak system „Nutri-Score”, ze względu na brak szerokiego konsensusu naukowego i ryzyko zmiany parametrów przez przemysł spożywczy w celu dostosowania ich do własnych interesów;

57. wzywa do promowania edukacji żywieniowej w szkołach i stołówkach szkolnych, aby pomóc dzieciom zrozumieć znaczenie pełnowartościowej i zbilansowanej diety od najmłodszych lat, z myślą o pomocy dzieciom w zrozumieniu pochodzenia żywności; zachęca do rozwijania zdrowych nawyków żywieniowych i menu szkolnego zawierającego różnorodne witaminy, błonnik i produkty bogate w składniki odżywcze, aby przyczynić się do wzmocnienia dobrego samopoczucia fizycznego i psychicznego uczniów; podkreśla ponadto

potrzebę poszanowania i promowania kuchni krajowej, lokalnej i sezonowej jako cennego dziedzictwa kulturowego, dobrze reprezentowanego w modelu diety śródziemnomorskiej; wzywa Komisję do zapewnienia, aby do władz lokalnych i regionalnych trafiły dodatkowe środki na programy ukierunkowane na te działania, oraz podkreśla potrzebę kierowania się w zamówieniach publicznych jakością, a nie ceną, oraz promowania, w miarę możliwości, spożycia produktów ekologicznych, lokalnych i sezonowych posiadających oznaczenia geograficzne;

58. podkreśla znaczenie unijnego programu dystrybucji mleka, owoców i warzyw wśród dzieci w ramach programów szkolnych jako kluczowego narzędzia promowania zdrowego odżywiania, zwłaszcza wśród dzieci z grup znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których posiłki szkolne mogą być jednym z niewielu źródeł zbilansowanego odżywiania; ubolewa, że niektóre państwa członkowskie nie wykorzystują środków przeznaczonych na ten program, co prowadzi do niedostatecznego wykorzystania dostępnego budżetu; zwraca uwagę na znaczenie zaangażowania rolników i podmiotów z całego łańcucha wartości w sektorze rolno-spożywczym w edukację żywieniową oraz promowanie bezpośrednich powiązań między producentami a szkołami;

59. podkreśla znaczenie utrzymania odpowiedniego finansowania produkcji oliwy z oliwek i oliwek stołowych ze względu na ich znaczące korzyści zdrowotne i odżywcze dla wszystkich Europejczyków;

60. wyraża głębokie zaniepokojenie rozwojem projektów dotyczących produkcji „mięsa hodowanego komórkowo”; podkreśla konieczność przeglądu europejskich ram prawnych dotyczących dopuszczania tych produktów do obrotu, tak aby jak najpełniej uwzględnić skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe oraz kwestie etyczne związane z tego rodzaju innowacjami;

61. zachęca polityków, szkoły, media, rolników i lokalne stowarzyszenia do współpracy na rzecz promowania pozytywnego wizerunku rolnictwa, by zwiększyć atrakcyjność tego sektora dla młodych ludzi, a także do lepszego informowania o roli rolników w zrównoważonej produkcji żywności i usługach ekosystemowych; wzywa do powszechnego uznania istotnej pracy wykonywanej przez rolników i pracowników rolnych w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz ich zaangażowania na rzecz zrównoważonych praktyk poprzez kampanie mające na celu podnoszenie świadomości konsumentów na temat wyborów dokonywanych podczas zakupów oraz wzmacnianie relacji między konsumentami a rolnikami z UE, promując lepsze zrozumienie sposobu produkcji produktów rolno-spożywczych, które konsumenci kupują; podkreśla potrzebę przeciwdziałania dezinformacji oraz wprowadzającym w błąd, błędnym i nieuzasadnionym komunikatom w celu poprawy negatywnego

wizerunku rolników w części społeczeństwa; wzywa państwa członkowskie, aby uznanie to znalazło odzwierciedlenie w ich planach edukacyjnych, dzięki czemu rolnictwo będzie uważane za atrakcyjną działalność gospodarczą; wyraża głębokie ubolewanie, że rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich przez wiele lat byli traktowani jako grupa o niskim priorytecie i niedoinwestowana;

Uproszczenie WPR po 2027 r. – w kierunku bardziej wydajnego zarządzania

62. wspiera, z myślą o przyszłości, cel Komisji na lata 2024–2029 dotyczący zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla rolników oraz uproszczenia prawodawstwa jako przekrojowego priorytetu strategicznego, w celu ułatwienia dostępu do wsparcia w ramach WPR oraz zwiększenia skuteczności wdrażania w terenie; nalega, aby była to jedna z zasad przewodnich wszystkich działań mających na celu osiągnięcie zrównoważenia społecznego, środowiskowego i gospodarczego rolnictwa UE, bez naruszania pięciu głównych celów WPR określonych w art. 39 TFUE; podkreśla, że uproszczenie WPR nie powinno osłabiać silnych ram regulacyjnych na szczeblu UE, ponieważ jest to niezbędne dla zachowania wspólnego charakteru WPR oraz zapewnienia poparcia publicznego dla niezbędnych środków finansowych;

63. podkreśla potrzebę większej elastyczności i uproszczenia struktury finansowania nowej WPR, z korzyścią dla aktywnych rolników; zwraca uwagę, że niestabilne warunki, rosnące regulacje i coraz większe oczekiwania społeczne powodują frustrację wśród rolników i wpływają na atrakcyjność zawodu, zwłaszcza wśród młodych rolników i osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji;

64. wzywa Komisję, aby przy opracowywaniu przyszłej struktury WPR skoncentrowała się na zapewnieniu jaśniejszych kryteriów, cyfryzacji procedur, ujednolicenia wytycznych, terminowego przekazywania informacji o zmianach oraz dostępnego wsparcia technicznego; podkreśla, że nadmiernie rygorystyczne wdrażanie zwiększa złożoność dla rolników i beneficjentów, ograniczając efektywność i absorpcję ważnych środków;

65. domaga się lepszej koordynacji między Komisją a organami krajowymi i regionalnymi w zakresie ograniczenia obowiązków w zakresie dokumentacji i sprawozdawczości; podkreśla potrzebę proaktywnego zaangażowania Komisji, organów państw członkowskich, rolników i organizacji rolniczych przed opracowaniem krajowych planów strategicznych WPR; podkreśla potrzebę większej elastyczności dla państw członkowskich w ramach planów strategicznych WPR, umożliwiającej im dostosowanie określonych elementów bez konieczności uzyskania uprzedniej zgody Komisji, w razie potrzeby; wzywa do ustanowienia scentralizowanego, elektronicznego systemu sprawozdawczości,

„punktu kompleksowej obsługi WPR”, w którym rolnicy będą mogli składać wnioski, sprawozdania i całą wymaganą dokumentację w jednym miejscu, unikając zbędnych i powielających się formalności administracyjnych;

66. wzywa do stworzenia realistycznego systemu zachęt dla rolników, który odzwierciedlałby czas poświęcony przez beneficjentów, a nie systemu opartego wyłącznie na zobowiązaniach do osiągnięcia ambitnych celów środowiskowych i społecznych, z należytym uwzględnieniem specyfiki obszarów geograficznych; uważa, że podejście oparte na zachętach przynosi najlepsze wyniki w zakresie zwiększania zrównoważonego rolnictwa w UE; podkreśla, że podczas obliczania wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług koniecznie trzeba dopilnować, aby zastosowana metodyka wykraczała poza wąską perspektywę „poniesionych kosztów i utraconych dochodów” przez rolnika, ponieważ straty społeczno-gospodarcze ogółu społeczności wynikające z utraty działalności gospodarczej mogą być znacznie większe na wszystkich poziomach na obszarze lokalnym; uważa, że środki na te płatności powinny pochodzić z WPR lub z funduszy krajowych, tak aby finansowanie publiczne mogło rzeczywiście stanowić zachętę do ekologicznych innowacji i transformacji ekologicznej; zwraca się do Komisji o zbadanie dodatkowych źródeł finansowania poza WPR, aby wspierać rolników w opracowywaniu zrównoważonych modeli biznesowych dostosowanych do warunków lokalnych;

67. podkreśla, że przy wdrażaniu wymogów dotyczących dobrej jakości rolniczych i środowiskowych warunków trzeba uwzględnić obecne praktyki w zakresie użytkowania gruntów i rolnictwa; podkreśla, że rolnicy aktywni zawodowo muszą zachować prawo do kontynuacji obecnej działalności rolniczej, w tym wykonywania niezbędnych czynności konserwacyjnych, bez napotykania dodatkowych ograniczeń administracyjnych lub operacyjnych;

68. podkreśla potrzebę dalszej oceny wymogów warunkowości WPR w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych, przeszkód lub barier gospodarczych, obniżenia kosztów i uniknięcia nadmiernych wymogów wdrożeniowych dla rolników; nalega na zapewnienie rolnikom elastyczności i prostoty, przy jednoczesnym dalszym promowaniu odpowiedzialnych praktyk rolniczych poprzez zachęty, utrzymanie równych warunków działania i publiczne wsparcie dla tej polityki, w ramach podejścia generującego większą wartość dodaną i większe inwestycje w innowacje;

69. wzywa Komisję do zachęcania rolników do przyjmowania odpowiedzialności poprzez dopuszczenie pewnego stopnia tolerancji i zapewnienie sprawiedliwych i proporcjonalnych sankcji, zwłaszcza w odniesieniu do wymogów warunkowości, a także dobrowolnych ekoschematów oraz środków rolno-środowiskowych i klimatycznych; podkreśla, że wszystkim nowym wymogom prawnym w ramach WPR

po 2027 r. muszą towarzyszyć wystarczające okresy przejściowe i uproszczenia administracyjne, aby zapewnić rolnikom pewność prawa i pewność planowania;

70. podkreśla, że należy uprościć rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków[1], przyspieszając tym samym procedury przyznawania rolnikom pomocy nadzwyczajnej; podkreśla znaczenie promowania i wzmacniania kluczowej roli spółdzielni, organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów, organizacji międzybranżowych i innych podmiotów przyczyniających się do funkcjonowania łańcucha wartości produktów rolno-spożywczych, w tym sektora ekologicznego, oraz znaczenia bardziej zrównoważonego łańcucha wartości produktów rolno-spożywczych, co zapewni rolnikom lepsze wynagrodzenie; wzywa Komisję do zbadania, w jaki sposób można dalej zachęcać do współpracy między nimi i wspierać tę współpracę poprzez rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków;

71. wzywa Komisję do przeprowadzenia kompleksowego przeglądu narzędzi, w tym obserwatoriów rynkowych, mających na celu poprawę odporności na zmienność rynkową oraz załamania cen rynkowych; podkreśla, że konieczna jest aktualizacja i wzmocnienie obecnych instrumentów zarządzania ryzykiem oraz zacieśnienie współpracy między spółdzielniami, organizacjami producentów i zrzeszeniami organizacji producentów w celu wzmocnienia ich roli w zarządzaniu narzędziami gospodarczymi i narzędziami zarządzania ryzykiem; podkreśla potrzebę dalszego ułatwiania stosowania wyłączeń od zasad konkurencji dla rolników w celu przeciwdziałania kryzysom rynkowym i ich przezwyciężania;

72. zachęca Komisję do zapewnienia skutecznych siatek bezpieczeństwa w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków, w tym przeglądu obecnych cen interwencyjnych i progów referencyjnych w celu dokładnego odzwierciedlenia obecnych warunków i realiów gospodarczych;

73. z zadowoleniem przyjmuje nowy pakiet Komisji na rzecz sektora wina i wzywa Komisję do dalszego przydzielania środków finansowych na wdrażanie proponowanych środków oraz na długoterminowe zrównoważone ożywienie sektora wina;

74. przypomina ponadto, że w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków należy uwzględnić potrzeby producentów i konsumentów dotyczące nazw handlowych niektórych produktów rolnych takich jak

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

nazwy związane z mięsem, które muszą być chronione przed ryzykiem stosowania wprowadzającego w błąd;

75. wzywa do zagwarantowania, że wszelkie wnioski ustawodawcze mające wpływ na rolnictwo będą poprzedzone, z wyjątkiem wyjątkowych okoliczności, szczegółową, kompleksową i opartą na dowodach oceną skumulowanego wpływu, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów gospodarczych, środowiskowych i społecznych, mającą na celu zapewnienie pewności prawa rolnikom; opowiada się za oceną skutków gospodarczych proponowanych środków politycznych na poziomie gospodarstw rolnych oraz środków finansowych niezbędnych do ich wdrożenia, a także za ciągłym monitorowaniem tych środków; podkreśla, że ciągły wzrost obciążeń regulacyjnych nakładanych na sektor spowodował frustrację wśród rolników i znaczne dodatkowe koszty na poziomie gospodarstw rolnych oraz jest jednym z czynników wpływających na atrakcyjność zawodu dla nowych podmiotów;

76. podkreśla znaczenie uznania różnorodności europejskiego rolnictwa, w tym ogrodnictwa szklarniowego i upraw trwałych, przy opracowywaniu środków wsparcia, wymogów regulacyjnych i strategii innowacyjnych; wzywa do wprowadzenia i dostosowania przepisów UE opracowanych specjalnie w celu sprostania wyzwaniom i wykorzystania możliwości związanych z uprawami szklarniowymi, miejskimi i wertykalnymi;

77. podkreśla potrzebę przejścia na zintegrowane i interoperacyjne systemy cyfrowe do monitorowania WPR; w tym kontekście podkreśla znaczenie promowania gromadzenia danych i informacji w ramach jednolitych ram prawnych opartych w szczególności na obrazowaniu satelitarnym w celu opracowania zintegrowanych systemów zarządzania i kontroli; podkreśla, że systemy takie powinny mieć na celu ograniczenie, w miarę możliwości, kontroli bezpośrednich lub fizycznych kontroli na miejscu oraz zminimalizowanie obciążeń administracyjnych i kosztów ponoszonych przez rolników; nalega, aby w pełni zagwarantowano ochronę i własność danych rolników; przypomina jednocześnie, że w związku z obecnymi ograniczeniami w wykorzystaniu technologii satelitarnej, w szczególności w odniesieniu do małych, wąskich działek, konieczne jest tymczasowe utrzymanie innych systemów;

78. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia podejścia opartego na jednolitej kontroli w celu zminimalizowania czasu traconego przez rolników na kontrole towarzyszące; zachęca Komisję do zmodernizowania zintegrowanego systemu zarządzania zdjęciami satelitarnymi i ich kontrolowania, takiego jak system Copernicus i Galileo, w celu zintegrowania istniejących i nowych technologii, aby zapewnić większą dokładność, niezawodność oraz uproszczenie;

79. opowiada się za przyznaniem państwom członkowskim większej elastyczności w zakresie wspierania inwestycji w kluczowe innowacje i technologie, takie jak wykorzystanie satelitów, internetu rzeczy i podobnych technologii do pozyskiwania danych operacyjnych; uważa, że pozwoli to zwiększyć przejrzystość i przestrzeganie przepisów bez generowania dodatkowych kosztów dla rolników, umożliwiając przy tym przejście na system oparty na zaufaniu, w którym rzetelni rolnicy mogą samodzielnie potwierdzać zgodność, a kontrole nie będą rutynowe i powszechne, tylko będą miały charakter ukierunkowany i oparty na analizie ryzyka;

80. podkreśla potrzebę opracowania strategii innowacji i transformacji cyfrowej w sposób partycypacyjny i dostępny dla wszystkich gospodarstw rolnych, zapewniający, że postęp technologiczny przyczynia się do spójności obszarów wiejskich, demokratycznego uczestnictwa i zrównoważonego rozwoju;

81. uważa, że niezbędne jest zapewnienie państwom członkowskim, które uznają, iż regiony mają ustawową rolę w zarządzaniu WPR, możliwości przywrócenia instrumentów zarządzania na szczeblu regionalnym w kontekście środków rozwoju obszarów wiejskich;

Woda i gospodarka o obiegu zamkniętym jako fundament WPR po 2027 r.

82. wzywa Komisję, aby włączyła strategiczne i całościowe podejście do zasobów wodnych do WPR po 2027 r. oraz zwiększyła synergię z innymi funduszami UE, takimi jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w celu wzmocnienia powiązania między wodą a żywnością jako kluczowego elementu wzmacniania bezpieczeństwa żywnościowego i rozwoju obszarów wiejskich; wzywa ponadto do zwiększenia inwestycji w poprawę odporności na wodę poprzez modernizację i rozwój infrastruktury retencyjnej, dystrybucyjnej, magazynowej i zrównoważonej regulacyjnej, a także rozwiązań opartych na zasobach przyrody, co ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia bardziej wydajnego i konkurencyjnego sektora rolnego;

83. wzywa Komisję do zagwarantowania dostępu do wody na potrzeby zrównoważonego nawadniania; podkreśla potrzebę promowania inwestycji w oczyszczanie i uzdatnianie ścieków, a także wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł wody, takich jak woda odzyskana i odsolona dla sektora rolnego, niezależnie od wielkości gospodarstwa, po konkurencyjnych cenach, przy czym równie ważne są połączenia transportowe umożliwiające transport tej wody; wzywa Komisję do uwzględnienia zarówno istotnych różnic i wyzwań w państwach członkowskich, jak i dobrych praktyk stosowanych przez poszczególne państwa członkowskie w celu ochrony produkcji rolnej; wzywa Komisję do inwestowania w programy szkoleniowe dla rolników w zakresie efektywnego wykorzystania wody;

84. wzywa Komisję do priorytetowego traktowania promowania innowacyjnych technologii i inteligentnego nawadniania oraz cyfryzacji infrastruktury w celu optymalizacji wykorzystania wody i zmniejszenia śladu wodnego, zwłaszcza w regionach dotkniętych suszą i pustynnieniem, przy jednoczesnym zapewnieniu stabilnej produkcji;

85. zwraca uwagę na fakt, że wiele systemów nawadniających jest przestarzałych i nieefektywnych, co powoduje znaczne straty wody i w związku z tym wymaga ich wymiany lub modernizacji; w związku z tym wzywa Komisję do uwzględnienia zachęt finansowych na rzecz tej modernizacji wśród swoich priorytetów i popiera włączenie ich jako inwestycji kwalifikowalnych do planów strategicznych WPR i odpowiednich instrumentów spójności UE;

86. podkreśla złożoność wykorzystania funduszy WPR, w szczególności tych z drugiego filaru, do finansowania infrastruktury nawadniającej, i w związku z tym wzywa do przeglądu mechanizmów projektowania i finansowania takiej infrastruktury w celu poprawy dostępności i wykorzystania zasobów wodnych przez rolników, z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów i wartości dodanej usług środowiskowych i krajobrazowych, które świadczą;

87. wzywa do ukierunkowanego i skutecznego wsparcia rolników i leśników w UE w celu pobudzenia gospodarki o obiegu zamkniętym i integracji z powstającą biogospodarką poprzez zachęty do odzyskiwania biomasy, odpadów rolniczych i produktów ubocznych, co wspierałoby również niezależność energetyczną gospodarstw rolnych i zmniejszyłoby ich zależność od zewnętrznych środków produkcji; zwraca uwagę na potrzebę optymalizacji wykorzystania surowców i produktów wtórnych, które generują produkty uboczne, takie jak masa pofermentacyjna i nowe źródła energii, w tym zrównoważony biogaz i zrównoważone biopaliwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu konieczności priorytetowego traktowania produkcji żywności; podkreśla, że środki te, które nie mogą prowadzić do zwiększenia obciążeń administracyjnych dla gospodarstw rolnych, przyczynią się do wzmocnienia niezależności energetycznej UE, zwiększenia dodatkowych źródeł dochodów dla rolników i stworzenia nowych możliwości zatrudnienia; w tym kontekście zachęca Komisję do uznania znaczenia tych aspektów w przyszłej strategii dotyczącej biogospodarki do 2025 r.;

88. podkreśla potrzebę holistycznego podejścia do dekarbonizacji rolnictwa i wzywa do wprowadzenia odpowiednich zachęt i środków motywacyjnych, w tym do odzyskiwania biomasy i wynagradzania sekwestracji dwutlenku węgla w glebach, a także do zapewnienia rolnikom wystarczających środków finansowych na wdrażanie rozwiązań i praktyk zmniejszających ślad węglowy upraw przy jednoczesnym zachowaniu ich konkurencyjności, tak aby ciężar takiej dekarbonizacji i nakład pracy nie spadły wyłącznie na nich;

89. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania i zwiększania integracji rolnictwa i energii odnawialnej, uznając potencjał tej synergii w zakresie propagowania zrównoważonych praktyk rolniczych, wzmacniania lokalnej odporności na zmiany klimatu oraz poprawy gospodarki o obiegu zamkniętym; podkreśla, że rolnictwo może odegrać kluczową rolę w Pakcie dla czystego przemysłu i transformacji energetycznej poprzez produkcję energii ze źródeł odnawialnych w tym sektorze; wzywa Komisję do doprecyzowania przepisów dotyczących WPR w celu lepszego dostosowania odnawialnych i zrównoważonych źródeł energii, takich jak energia słoneczna wykorzystywana w rolnictwie i biogaz, do działalności rolniczej oraz zwiększenia ich kompatybilności z tą działalnością;

90. opowiada się za przeglądem dyrektywy azotanowej w celu dostosowania jej do najnowszych dowodów naukowych i najlepszych praktyk rolniczych, przy jednoczesnym dalszym zapewnieniu ochrony jakości wody; w związku z tym wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu szybkiego przyjęcia opartego na dowodach naukowych wniosku umożliwiającego stosowanie nawozów RENURE na jasno określonych warunkach, tak aby rolnicy mogli zmniejszyć swoje uzależnienie od nawozów syntetycznych i przyspieszyć przejście na bardziej zrównoważone systemy gospodarki składnikami odżywczymi oparte na obiegu zamkniętym;

91. apeluje o ułatwienie uporządkowanej wymiany wiedzy i współpracy między porównywalnymi systemami produkcji w państwach członkowskich, aby wspierać wzajemne uczenie się, reagować na wyzwania charakterystyczne dla poszczególnych regionów – takie jak te, przed którymi stoją obszary intensywnej produkcji – oraz przyspieszyć zrównoważoną transformację dostosowaną do szczególnych uwarunkowań każdego sektora;

92. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia instrumentów zarządzania ryzykiem w WPR po 2027 r. poprzez zwiększenie wsparcia finansowego dla ubezpieczeń rolnych, funduszy wspólnego inwestowania oraz narzędzia stabilizacji dochodów; podkreśla potrzebę zwiększenia dostępności ubezpieczeń dla rolników i poprawy ich opłacalności finansowej; zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia na szczeblu UE mechanizmu wzmacniającego krajowe systemy ubezpieczeń rolniczych, który byłby uruchamiany automatycznie w celu radzenia sobie z ekstremalnymi i nieprzewidywalnymi kryzysami pogodowymi, zdrowotnymi i rynkowymi; podkreśla, że środki te powinny stanowić uzupełnienie aktualnych narzędzi zarządzania rynkiem i nie powinny podważać aktualnych systemów krajowych;

93. wzywa Komisję do wzmocnienia środków zarządzania ryzykiem, w tym ubezpieczeń, systemów reasekuracji i innych funduszy uzupełniających, z których można korzystać w przypadku wyższych progów szkód, zarówno w odniesieniu do środków zapobiegawczych,

jak i rekompensat dla rolników w związku z klęskami żywiołowymi, epidemiami i chorobami roślin; uważa w tym kontekście za konieczne uwzględnienie inwestycji w zapobieganie, systemy wczesnego ostrzegania i rozwój nowej infrastruktury odpornej na zakłócenia, umożliwiającej sektorowi przewidywanie rosnących zagrożeń związanych z klimatem i usuwanie ich skutków; podkreśla potrzebę posłużenia się w większym stopniu przez państwa członkowskie obecnie niedostatecznie wykorzystywanymi narzędziami zarządzania ryzykiem;

94. podkreśla potrzebę reformy i zwiększenia zdolności finansowej rezerwy rolnej w celu przeciwdziałania nieprzewidzianym zakłóceniom na rynku i zjawiskom związanym z klimatem, takim jak susze i powodzie; zaznacza jednak, że rezerwa rolna nie może być jedynym instrumentem reagowania na kryzysy, i ponownie podkreśla konieczność opracowania szerszej gamy narzędzi zarządzania ryzykiem i szybkiego reagowania, w tym skuteczniejszych programów ubezpieczeń rolnych, funduszy wspólnego inwestowania, funduszy reagowania na kryzysy klimatyczne oraz nadzwyczajnego wsparcia płynności dla sektora rolniczego UE;

95. zwraca uwagę na brak spójnych i łatwych w użyciu metod obliczania emisji z poszczególnych sektorów rolnictwa; w związku z tym zdecydowanie sprzeciwia się wszelkim próbom objęcia rolnictwa systemem ETS lub jakimikolwiek systemami zielonego opodatkowania;

96. podkreśla, że wszystkie regiony UE odczuwają skutki zmiany klimatu; zwraca jednak uwagę, że regiony południowe są bardziej narażone na pustynnienie, suszę, zasolenie warstwy wodonośnej, pożary lasów, a także utrzymujące się opady deszczu i powodzie, powodujące nowe szkodniki i choroby, które zagrażają sektorowi rolnemu; podkreśla w związku z tym, że rolnicy w całej UE potrzebują szczególnych środków i instrumentów wsparcia, aby podwoić wysiłki na rzecz dostosowania swojej działalności do zmiany klimatu oraz zapobiegania ich negatywnym skutkom i łagodzenia ich; zwraca uwagę na znaczenie zapewnienia wszechstronnego wsparcia społecznościom wiejskim i władzom lokalnym w osiąganiu tych celów;

97. apeluje o nieprzerwane wspieranie innowacyjnych metod uprawy, w tym technik wykorzystywanych w rolnictwie ekologicznym i innych praktyk agroekologicznych, zarówno w rolnictwie ekologicznym, jak i coraz częściej w rolnictwie konwencjonalnym, mających na celu znaczne ograniczenie zużycia zewnętrznych środków oraz zwiększenie niezależności rolników i bezpieczeństwa żywnościowego;

98. nalega, aby przyszły rozwój sektora ekologicznego UE był zorientowany na rynek, i wzywa do tego, aby nowa WPR nadal zapewniała zachęty dla rolników i nowych podmiotów do

angażowania się w rolnictwo ekologiczne; zwraca się do Komisji o zbadanie nowych sposobów radzenia sobie z kryzysami na rynku produktów ekologicznych; przypomina o potrzebie promowania konsumpcji produktów ekologicznych również poprzez zamówienia publiczne;

99. zachęca do minimalizacji marnotrawstwa i strat żywności w całym łańcuchu rolno-spożywczym, w tym u producentów surowców, aby zapewnić efektywne, innowacyjne i zrównoważone wykorzystanie wszystkich zasobów; wzywa Komisję do podjęcia środków na wszystkich szczeblach w celu zapobiegania stratom i promowania przekształcania nadwyżek w produkty o wartości dodanej; podkreśla potrzebę większego docenienia żywności produkowanej przez rolników oraz ogromnego wysiłku, jaki wkładają oni w jej uzyskanie; w związku z tym zachęca Komisję do promowania rozwiązań, takich jak przegląd dat przydatności do spożycia i stosowanie naturalnych konserwantów pochodzenia biologicznego, w celu wydłużenia okresu przydatności do spożycia produktów spożywczych;

100. wzywa Komisję do opracowania kompleksowej strategii odzyskiwania składników odżywczych wzdłuż łańcucha rolno-spożywczego, obejmującej ukierunkowane wsparcie na rzecz innowacji w zakresie separacji, przetwarzania i ponownego wykorzystania składników odżywczych ze strumieni odpadów z przetwórstwa żywności, handlu detalicznego i konsumpcji;

Atrakcyjny sektor dla nowych pokoleń

101. podkreśla, że zapewnienie wymiany pokoleniowej i przedsiębiorczości kobiet ma zasadnicze znaczenie dla zachowania przyszłości rolnictwa UE i struktury społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich; docenia wysiłki podejmowane w ramach środków WPR na rzecz wspierania wymiany pokoleniowej, zwłaszcza na bardziej oddalonych obszarach wiejskich, i podkreśla potrzebę ich wzmocnienia; zwraca jednak uwagę, że WPR nie może być jedynym narzędziem przyciągającym młode osoby i kobiety do rolnictwa, ale musi być wspierana przez strategie krajowe, z udziałem prywatnych źródeł finansowania, w tym banków, porozumień i partnerstw w zakresie rolnictwa opartego na współpracy, oraz instrumentów finansowych o zmniejszonych lub zerowych wymogach współfinansowania; podkreśla, że niezwykle ważnemu celowi, jakim jest zapewnienie wymiany pokoleniowej w rolnictwie UE, muszą towarzyszyć środki strukturalne, zwłaszcza w odniesieniu do innowacji, cyfryzacji, łączności cyfrowej i dostępu do gruntów; w związku z tym oczekuje na opublikowanie strategii Komisji w sprawie wymiany pokoleniowej;

102. wzywa państwa członkowskie do opracowania spójnych, zrównoważonych i przewidywalnych strategii zwiększających atrakcyjność pracy w rolnictwie, zapewniających zgodność z polityką

UE i polityką regionalną, w tym z krajowymi planami strategicznymi; podkreśla potrzebę zwiększenia i mobilizacji środków finansowych WPR na rzecz wymiany pokoleniowej, które obecnie obejmują dodatkową płatność w ramach pierwszego filaru oraz wsparcie na inwestycje i pomoc na rozpoczęcie działalności dostępną w ramach drugiego filaru, a także stworzenie nowych instrumentów finansowych poza WPR; podkreśla, że instrumenty te powinny obejmować zwiększone zwolnienia podatkowe i zachęty, niskooprocentowane pożyczki, systemy gwarancji kredytów rolniczych, dotacje na narzędzia rolnictwa precyzyjnego i usługi szkoleniowe, w tym dotyczące zrównoważonych modeli biznesowych, mające na celu poprawę rentowności;

103. podkreśla znaczenie zapewnienia zróżnicowanych, dostosowanych do potrzeb i niezależnych usług doradczych w celu wsparcia młodych rolników i nowych podmiotów, zarówno przed rozpoczęciem działalności, jak i w kolejnych latach, w szczególności w zakresie umiejętności miękkich, umiejętności cyfrowych i marketingu bezpośredniego, księgowości, aspektów prawnych, dywersyfikacji działalności, zrównoważonego rolnictwa i komunikacji; opowiada się za upowszechnieniem inkubatorów przedsiębiorczości rolniczej, które umożliwiają osobom planującym rozpoczęcie działalności rolniczej korzystanie z wiedzy rolników posiadających kilkuletnie doświadczenie w zorganizowanych warunkach, zanim przejmą ona samodzielne gospodarstwo; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zadbały o utworzenie krajowych ośrodków szkolenia młodych rolników;

104. zwraca się do Komisji o ocenę, czy rozszerzenie uprawnień do wsparcia dla młodych rolników do 45 roku życia zachęciłoby więcej osób do podjęcia działalności rolniczej, w tym poprzez przekwalifikowanie; wzywa Komisję do ponownej oceny innych elementów kryteriów kwalifikowalności, które mogą być zbyt restrykcyjne;

105. z zadowoleniem przyjmuje umowę o współpracy z Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB) jako obiecujący model, który może sprzyjać tworzeniu instrumentów finansowych związanych z wieloma aspektami WPR, w tym dla młodych rolników oraz rolniczek, a także strategiom politycznym w zakresie wody, rynku i odporności na zmianę klimatu we wszystkich państwach członkowskich; jest przekonany, że rola EBI powinna przede wszystkim koncentrować się na zapewnianiu taniego finansowania w celu uzupełnienia finansowania pozycji kapitałowych i projektów infrastrukturalnych, w które rolnicy mogą się zaangażować w ramach programu modernizacji;

106. zachęca państwa członkowskie do opracowania mechanizmów ułatwiających przejście na godną i zaplanowaną emeryturę; wzywa w szczególności do wprowadzenia programów wcześniejszych emerytur

dla rolników, finansowanych z oddzielnych funduszy; domaga się rozszerzenia usług łączących rolników przechodzących na emeryturę z młodymi lub nowymi rolnikami, czemu będzie towarzyszyć m.in. wsparcie logistyczne i doradztwo prawne, aby umożliwić wzajemnie korzystne przekazywanie gospodarstw rolnych i zapewnić ciągłość wiedzy i działalności rolniczej;

107. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia w strategiach wymiany pokoleniowej szczególnych barier, z jakimi borykają się kobiety, zwłaszcza młode, pragnące podjąć pracę w sektorze rolnym, w tym kwestii niezwiązanych bezpośrednio z rolnictwem, takich jak odpowiednia opieka zdrowotna i usługi socjalne; uznaje wysiłki podejmowane w ramach środków WPR na rzecz wsparcia kobiet w rolnictwie, ale podkreśla, że potrzebne jest silniejsze i lepiej dostosowane wsparcie, zwłaszcza na peryferyjnych obszarach wiejskich, w tym dostęp do kredytów, szkoleń lub pomocy finansowej w celu zapewnienia rzeczywistego zaangażowania i równych szans; wzywa państwa członkowskie do stworzenia odpowiednich warunków do zapewnienia aktywnego udziału kobiet w przedstawicielskich organizacjach rolno-spożywczych oraz w organach zarządzających przedsiębiorstwami rolnymi i stowarzyszeniami kobiet z obszarów wiejskich; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje również zbliżające się utworzenie platformy „Kobiety w rolnictwie” jako miejsca do dialogu i wymiany dobrych praktyk w celu zwiększenia uczestnictwa i równych szans w sektorze rolno-spożywczym;

108. wzywa Komisję i państwa członkowskie do pilnego rozwiązania problemu utraty i koncentracji gruntów rolnych, w tym braku przejrzystości rynku gruntów rolnych; podkreśla, że dzierżawa gruntów przy warunkach pewności prawa jest realną krótkoterminową alternatywą ułatwiającą dostęp do gruntów z tego względu, że wymaga mniej zasobów do podjęcia działalności i sprzyja wymianie pokoleniowej; podkreśla znaczenie wspieranych ze środków publicznych usług pośrednictwa w obrocie gruntami i uporządkowanego planowania sukcesji, w szczególności w odniesieniu do przekazywania gruntów, które umożliwia wcześniejsze przechodzenie na emeryturę i ciągłość gospodarowania; opowiada się za przyjmowaniem przez państwa członkowskie polityk promujących długoterminową i stabilną dzierżawę gruntów, i zapewnianiem w ten sposób ochrony własności i czasu na inwestycje, zwłaszcza w odniesieniu do rolników młodych i nowych oraz rolniczek, co może również poprawić stan gleby, wydajność środowiskową i odporność na zmianę klimatu;

109. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący utworzenia unijnego obserwatorium gruntów rolnych, które miałoby poprawić przejrzystość rynku gruntów rolnych w UE i ułatwić harmonizację danych dotyczących gruntów rolnych oraz dostęp do gruntów, umożliwić współpracę i wymianę najlepszych praktyk między

państwami członkowskimi, a także przedstawiać zalecenia dotyczące bardziej świadomego kształtowania polityki UE;

110. podkreśla fakt, że zachowanie różnorodnych krajobrazów kulturowych UE ma nie tylko znaczenie ekologiczne i turystyczne, ale stanowi również podstawę tożsamości regionalnej i długoterminowej odporności obszarów wiejskich; apeluje w związku z tym o wyraźne uznanie ich znaczenia i włączenie ich ochrony jako strategicznego celu w ramach WPR po 2027 r.;

111. zachęca do takiego podejścia do kwestii odbudowy zasobów przyrodniczych, które będzie funkcjonować we współpracy z rolnikami i właścicielami gruntów oraz zagwarantuje pełne poszanowanie praw własności;

112. zachęca Komisję do zbadania, w jaki sposób WPR mogłaby wspierać nowe modele biznesowe dla rolników w celu doprowadzenia do jeszcze bardziej zrównoważonego i konkurencyjnego rolnictwa w Europie;

113. wzywa Komisję do promowania partnerstw na rzecz wymiany najlepszych praktyk i innowacyjnych pomysłów między państwami członkowskimi we współpracy z władzami lokalnymi, uniwersytetami, ośrodkami badawczymi i gospodarstwami rolnymi; podkreśla, że taka współpraca powinna koncentrować się na uproszczeniu, dostępności, zwiększeniu zrównoważonego rozwoju i podejmowaniu wyzwań specyficznych dla każdego regionu i sektora oraz powinna być wspierana odpowiednimi szkoleniami, co pozwoli uniknąć zakłóceń i rozbieżnych podejść, które mogłyby postawić rolników w niekorzystnej sytuacji;

114. zachęca do promowania programów wsparcia i widoczności, które pokazują satysfakcjonujący i wzbogacający styl życia, jaki może zaoferować sektor rolnictwa, przy jednoczesnym podkreślaniu wartości i zaangażowania rolników na rzecz przyrody, bezpieczeństwa żywnościowego oraz cech i wartości nieodłącznie związanych z pracą w tym sektorze; zwraca uwagę na wartość spójności polityki w czasie, która jest niezbędna do umożliwienia jasnych długoterminowych celów dla sektora rolnego;

115. podkreśla znaczenie silnej i odpowiednio finansowanej polityki promocyjnej UE, w tym zwiększonych środków budżetowych WPR, służącej zwiększaniu świadomości na temat jakości unijnych produktów rolnych i spożywczych zarówno w UE, jak i na świecie, i podkreśla, że nabiera to jeszcze większego znaczenia w okresach niepewności gospodarczej;

Innowacje w celu dalszej modernizacji rolnictwa

116. wzywa do opracowania ambitnego pakietu inwestycji na rzecz innowacji, technologii i badań stosowanych, dostosowanego do potrzeb rolników i finansowanego z WPR programu „Horyzont Europa”, programu „Cyfrowa Europa” i innych mechanizmów wsparcia, które odegrają kluczową rolę w promowaniu bardziej zrównoważonego i dostosowanego sektora rolnego; podkreśla, że program „Horyzont Europa” powinien obejmować specjalny filar poświęcony rolnictwu, ukierunkowany na promowanie badań, innowacji i transferu wiedzy w sektorze rolno-spożywczym;

117. podkreśla, że należy dopilnować, aby innowacyjne i cyfrowe rozwiązania mogły być stosowane przy sprawiedliwym dostępie we wszystkich rodzajach gospodarstw i na wszystkich terytoriach UE oraz aby rozwiązania te wspierały zrównoważone rolnictwo, pomagały w zarządzaniu różnorodnością i złożonością agroekosystemów, przyczyniały się do realizacji strategii łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, poprawiały dochody rolników, zmniejszały obciążenia administracyjne zarówno dla rolników, jak i administracji, przewidywały przyszłe warunki produkcji oraz były zgodne z oczekiwaniami konsumentów i społeczeństwa; podkreśla, że wykorzystanie nowych technologii powinno być wspierane przez odpowiednie ramy prawne, aby uwolnić ich pełen potencjał i poddać je solidnej ocenie ryzyka;

118. wzywa do zwiększenia finansowania badań stosowanych nad zrównoważonymi i skutecznymi alternatywami dla konwencjonalnych środków ochrony roślin oraz do przeglądu obecnych procedur zatwierdzania; podkreśla potrzebę uniknięcia dalszego wycofywania z rynku środków ochrony roślin, które spełniają ustalone prawne limity bezpieczeństwa, o ile nie są jeszcze dostępne rozwiązania alternatywne, aby zapewnić bezpieczne i zrównoważone utrzymanie produkcji rolnej; zwraca uwagę na potencjał biostymulatorów w poprawie wydajności roślin;

119. podkreśla znaczenie uznania i wzmocnienia roli modelu AKIS jako strategicznego i przekrojowego narzędzia WPR po 2027 r., zdolnego do zapewnienia skutecznego rozpowszechniania wiedzy i innowacji wśród rolników; uważa, że skuteczny i skoordynowany system AKIS ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia głównych celów WPR w zakresie konkurencyjności, zrównoważonej produkcji żywności, odporności na zmianę klimatu i transformacji cyfrowej i musi być w pełni zintegrowany z krajowymi planami strategicznymi;

120. uznaje znaczenie EIP-AGRI, które przyczyniło się do rozwoju innowacji w sektorze rolno-spożywczym i leśnym poprzez tworzenie grup operacyjnych i wdrażanie innowacyjnych projektów mających na celu opracowanie innowacyjnych rozwiązań, pokazujących najlepsze praktyki, które poprawiają zrównoważony rozwój, odporność i konkurencyjność sektora rolno-spożywczego; wzywa Komisję, by zwiększyła wsparcie dla tej inicjatywy w WPR po 2027 r.;

121. zwraca uwagę na potrzebę opracowania szczególnego środka w ramach rozwoju obszarów wiejskich – w oparciu o zasady zrównoważonego rolnictwa integrowanego – w celu szerszego stosowania integrowanej ochrony roślin, w tym kontroli biologicznej, dronów i endoterapii, w celu zoptymalizowania stosowania środków ochrony roślin, zawsze z poszanowaniem ustalonych limitów prawnych i reguł bezpieczeństwa, oraz zapewnienia rolnikom rekompensaty za wszelkie poniesione straty finansowe; podkreśla znaczenie ustanowienia rolnictwa integrowanego jako powszechnie uznawanego systemu w UE oraz dalszych postępów w ustanawianiu i wspieraniu zrównoważonych i ekologicznych praktyk rolniczych;

122. podkreśla, że istotne jest wykorzystanie finansowania prywatnego w ramach WPR w celu zwiększenia inwestycji w rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich przez mobilizację większych, długoterminowych zasobów dla organizacji rolników, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw rodzinnych;

123. zauważa, że według badania Biura Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS) z 2025 r.[1] w niektórych regionach koncentruje się niewielka liczba dużych rzeźni; podkreśla w związku z tym potrzebę wspierania – poprzez fundusze WPR – zakładania i rozwoju rzeźni w celu stymulowania lokalnej gospodarki, tworzenia miejsc pracy i wzmacniania krótkich łańcuchów dostaw;

124. wzywa do szybkiego zatwierdzania i wdrażania nowych technik hodowlanych, takich jak CRISPR-Cas, zarówno przez małe, jak i duże przedsiębiorstwa, aby wspierać rozwój upraw, które są bardziej odporne, zasobooszczędne i zrównoważone środowiskowo;

125. apeluje o wprowadzenie środków, które zapewnią rolnikom zachowanie pełnej własności i kontroli nad ich danymi, co ma zapewnić ochronę ich praw i sprzyjać przejrzystemu wykorzystywaniu i udostępnianiu danych rolniczych w kontekście ewoluujących innowacji cyfrowych i innowacji opartych na sztucznej inteligencji;

126. uznaje potencjalne korzyści płynące z dobrowolnych unijnych ram certyfikacji usuwania dwutlenku węgla oraz wzywa Komisję do zwiększenia dostępu do tych możliwości dla sektora rolnego; podkreśla, że jednostki emisji i rozliczeniowe jednostki przyrodnicze mogłyby stanowić pozytywną zachętę i dodatkowe wynagrodzenie dla rolników, zwłaszcza młodych, poprzez sprawiedliwe wynagradzanie

---

[1] Badanie pt. „Animal welfare during transport: Update on the implementation of Council Regulation (EC) No 1/2005” [Dobrostan zwierząt podczas transportu: aktualizacja informacji na temat wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005], EPRS, Dział ds. Oceny Ex Post, marzec 2025 r., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/765766/EPRS_STU(2025)765766_EN.pdf.

praktyk takich jak agroleśnictwo i regeneracyjna gospodarka glebowa, które przyczyniają się do wychwytywania dwutlenku węgla i redukcji emisji w gospodarstwach rolnych; podkreśla, że takie ramy certyfikacji muszą być otwarte i dostępne dla wszystkich rolników, którzy chcą utrzymać lub zwiększyć zdolność swoich gleb do sekwestracji dwutlenku węgla, oraz zachęca Komisję do stworzenia warunków zapewniających popyt rynkowy na takie certyfikaty poprzez odpowiednie zachęty i długoterminową przewidywalność rynku dla inwestorów z sektora prywatnego; podkreśla, że rolnictwo węglowe powinno uzupełniać, a nie zastępować aktywną i zrównoważoną produkcję rolną;

127. wzywa Komisję do promowania produkcji energii słonecznej w gospodarstwach rolnych w sposób, który zapewni, że własność instalacji i uzyskane korzyści pozostaną w rękach właściciela gruntu i społeczności lokalnej, oraz będzie zgodny z działalnością rolniczą, z myślą o poprawie zdolności rolników do przystosowania się do zmiany klimatu oraz przyczynieniu się do stabilności i dywersyfikacji dochodów rolników;

128. wzywa Komisję do zastosowania się do zaleceń zawartych w sprawozdaniu Sauliego Niinistö i do uznania, jak ważne jest posiadanie strategicznych zapasów żywności; apeluje o upowszechnienie tworzenia strategicznych zapasów żywności, w oparciu o sprawdzone rozwiązania stosowane w Finlandii i Niemczech, oraz do włączenia koncepcji „podwójnego zastosowania już na etapie projektowania” do polityki rozwoju produkcji biopaliw; uważa, że nie ma suwerenności żywnościowej bez strategicznych zapasów żywności;

129. podkreśla znaczenie wyraźnego potwierdzenia legalności uprawy, zbioru, przetwarzania i wprowadzania do obrotu wszystkich części konopi do dozwolonych celów przemysłowych w całej UE, aby zapewnić pewność prawa rolnikom, przetwórcom, organom regulacyjnym i konsumentom; zauważa, że uprawa konopi wymaga stosunkowo niewielkich nakładów, zwłaszcza nawozów, środków ochrony roślin i wody; podkreśla, że przyczynia się ona również do zdrowia gleby i różnorodności biologicznej, oferując nowe możliwości gospodarcze, dodatkowe dochody i innowacje dla obszarów wiejskich poprzez dostarczanie surowców do zastosowań przemysłowych, takich jak włókna tekstylne, oraz do innych zastosowań, takich jak zdrowie, żywność i pasza; wzywa Komisję do ustanowienia wspólnego dla całej UE progu 0,5 % tetrahydrokannabinolu (THC) dla klasyfikacji prawnej konopi przemysłowych, co zapewni harmonizację przepisów krajowych zgodnie z orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym;

°

° °

130. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.